

**Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνήλθε στην έδρα της στις 28 Μαΐου 2019 με την εξής σύνθεση: Μαργαρίτα Κανάβα, Πρόεδρος, Ειρήνη Αψοκάρδου-Εισηγήτρια και Απόστολος Σιαπέρας Μέλη.

Για να εξετάσει την από 22-04-2019 και με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ/490/23-04-2019 Προδικαστική Προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο «.....» (εφεξής καλούμενη «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στην,, αρ., ΤΚ, όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του Γενικού Επιτελείου Στρατού- ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΡΑΤΟΥ (ΑΣΔΥΣ) «ΘΗΣΕΑΣ»/Διεύθυνση Προμηθειών/5α (εφεξής καλούμενη «αναθέτουσα αρχή»), όπως νομίμως εκπροσωπείται, και

Της πρώτης παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών με την επωνυμία «.....» (εφεξής καλούμενη «πρώτη παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει κατά δήλωσή τους στη, οδός, αρ., ΤΚ, νομίμως εκπροσωπούμενης.

Της δεύτερης παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο «.....» (εφεξής καλούμενη «δεύτερη παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην,, αρ....., νομίμως εκπροσωπούμενης.

Της τρίτης παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο: «.....» (εφεξής καλούμενη «τρίτη παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην, οδός, αρ....., ΤΚ, νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την Προδικαστική Προσφυγή η αιτούσα επιδιώκει να ακυρωθεί η παράλειψη που εκδηλώθηκε με την έκδοση της υπ' αριθ. Φ.600.163/29/412535.Σ.711/6-4-2019 απόφασης της αναθέτουσας αρχής, που αφορά την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών ώστε είτε: α) να

Αριθμός απόφασης: 651/2019

αναπροσαρμοστεί η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, προκειμένου να καλύπτεται εφεξής το ήδη ισχύον κατώτατο εργοδοτικό κόστος (πλέον των νομίμων κρατήσεων και του διοικητικού κόστους και του κόστους αναλωσίμων) είτε β) να προβεί η αναθέτουσα αρχή, στη ματαίωση και επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού, με αναπροσαρμογή της προ υπολογιζόμενης δαπάνης, προκειμένου να καταστεί οικονομικώς εφικτή η εκτέλεση της σύμβασης με πλήρη διασφάλιση των κατώτατων νόμιμων αποδοχών των εργαζομένων του αναδόχου.

Με τις παρεμβάσεις τους η πρώτη, δεύτερη και η τρίτη παρεμβαίνουσα επιδιώκουν να απορριφθεί η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή και, εν τοις πράγμασι, τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ειρήνη Αποκάρδου
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο σύμφωνα με το άρθρο 363 Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 του ΠΔ 39/2017 e-παραβόλο ύψους 10.420 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 271799753959 0621 0030, εκτύπωση ηλεκτρονικής πληρωμής του παραβόλου στην Τράπεζα Πειραιώς την 22-04-2019, εκτύπωση από την ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ του e-παραβόλου περί αυτόματης δέσμευσης) το οποίο και υπολογίζεται με βάση την συνολική προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης, ήτοι 2.084.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ

2. Επειδή με την υπ' αριθμ. 40/2018 Διακήρυξη η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε δημόσιο ανοικτό διαγωνισμό για τη σύναψη συμφωνίας πλαίσιο με αντικείμενο «Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά βάσει τιμής, προϋπολογισμού 2.084.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή περίληψη της ως άνω διακήρυξης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 24-08-2018 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ως άνω διακήρυξη αναρτήθηκε την 27-08-2018 στο

Αριθμός απόφασης: 651/2019

ΚΗΜΔΗΣ (Α.Δ.Α.Μ. 18PROC003601803) και στο ΕΣΗΔΗΣ και έλαβε αριθμό συστήματος 63499.

4. Επειδή στον εν θέματι διαγωνισμό συμμετείχαν επτά οικονομικοί φορείς, ήτοι: 1) η τρίτη παρεμβαίνουσα με την υπ' αριθμ. συστήματος 108925 προσφορά, 2) η δεύτερη παρεμβαίνουσα με την υπ' αριθμ. συστήματος 110917 προσφορά, 3) η προσφεύγουσα με την υπ' αριθμ. συστήματος 19388 προσφορά 4) η πρώτη παρεμβαίνουσα με την υπ' αριθμ. συστήματος 11119 προσφορά, 5) η εταιρεία με την επωνυμία «.....» με την υπ' αριθμ. συστήματος 111985 προσφορά, 6) η εταιρεία με την επωνυμία «.....» με την υπ' αριθμ. συστήματος 110774 προσφορά, και 7) η εταιρεία με την επωνυμία «.....» με την υπ' αριθμ. συστήματος 111127 προσφορά.

5. Επειδή με την υπ' αριθμ. Φ.600.163/19/411731Σ.479/02.03.2019 απόφαση, η αναθέτουσα αρχή είχε αποφασίσει:

α. Την αποδοχή, του από 19 Οκτ 18 πρακτικού ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής, των από 26 Οκτ 18 και από 13 Δεκ 18 πρακτικών εμπειρογνωμόνων των αρμοδίων επιτροπών και του από 28 Ιαν 19 πρακτικού αξιολόγησης οικονομικών προσφορών της αρμόδιας επιτροπής παραλαβής και αποσφράγισης προσφορών, του υπ' αριθ. 40/18, ηλεκτρονικού, ανοικτού, δημόσιου διαγωνισμού για την ανάδειξη μειοδότη - ανάδοχου των υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός Σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ) ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 221 του Ν.4412/16.

β. Την αποδοχή, των προσφορών (δικαιολογητικά συμμετοχής και τεχνικές προσφορές) των συμμετεχουσών εταιρειών «.....», «.....», «.....», «.....», «.....» και της ένωσης εταιρειών «..... » στον υπ' αριθ. 40/18, ηλεκτρονικό, ανοικτό, δημόσιο διαγωνισμό για τη σύναψη Συμφωνίας Πλαίσιο 4ετούς Διάρκειας για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός Σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ), καθόσον πληρούνται οι απαιτήσεις της Υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 3 των γενικών όρων της διακήρυξης του υπόψη διαγωνισμού και τα άρθρα 79, 92, 93, 94 και 102 του Ν.4412/16.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

γ. Την μη αποδοχή, της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας «.....», στον υπ' αριθμ. 40/18, ηλεκτρονικό, ανοικτό, δημόσιο διαγωνισμό για την ανάδειξη μειοδότη - ανάδοχου των υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός Σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ), διότι η εν λόγω εταιρεία δεν συμμορφώθηκε με τις προβλέψεις της παραγράφου γ της Προσθήκης «2/Α» των Γενικών Όρων της διακήρυξης του υπόψη διαγωνισμού, ήτοι υπολόγισε 62.502,5 συνολικές ετήσιες ώρες καθαρισμού αντί 65.028, με αποτέλεσμα ο αριθμός 29,97 ατόμων σε πλήρη οκτάωρη απασχόληση συμπεριλαμβανομένων ρεπό που προκύπτει από την ανάλυση της οικονομικής προσφοράς της εν λόγω εταιρείας, να προβάλλει ως λανθασμένος.

δ. Την αποδοχή, των οικονομικών προσφορών των εταιρειών «.....», «.....», «.....», «.....», «.....» και της ένωσης εταιρειών «.....'», στον υπ' αριθμ. 40/18, ηλεκτρονικό, ανοικτό, δημόσιο διαγωνισμό για την ανάδειξη μειοδότη - ανάδοχου των υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός Σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ), καθόσον πληρούνται οι απαιτήσεις των άρθρων 26 παράγραφος 4β, 95 και 100 του Ν.4412/16 και των όρων της διακήρυξης του υπόψη διαγωνισμού.

ε. Την ανάδειξη ως προσωρινών αναδόχων των εταιρειών «.....», «.....» και «.....», στον υπ' αριθμ. 40/18, ηλεκτρονικό, ανοικτό, δημόσιο διαγωνισμό για την ανάδειξη μειοδότη - ανάδοχου των υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός Σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ), για τα 4 έτη της Συμφωνίας Πλαίσιο, καθόσον οι προσφερόμενες τιμές είναι παραδεκτές διότι είναι εντός της προϋπολογισθείσας αξίας σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν. 4412/16 και κρίνονται ως συμφέρουσες για την Υπηρεσία, καθώς είναι συγκριτικά οι τρεις (3) πλέον χαμηλότερες προσφερόμενες τιμές, σύμφωνα με το άρθρο 1 των Γενικών Όρων της διακήρυξης του υπόψη διαγωνισμού και το άρθρο 86 του Ν.4412/16, αναλυτικά με τιμές και ανά εταιρεία, όπως παρακάτω:

(1) Εταιρεία «.....»

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Στην τιμή του ενός εκατομμυρίου οκτακοσίων ενενήντα τεσσάρων χιλιάδων εννιακοσίων σαράντα τεσσάρων ευρώ (1.894.944,00€), χωρίς ΦΠΑ 24% και δύο εκατομμυρίων τριακοσίων σαράντα εννέα χιλιάδων επτακοσίων τριάντα ευρώ και πενήντα έξι λεπτών (2.349.730,56€) με ΦΠΑ 24%, για τα 4 έτη.

(2) Εταιρεία «.....»

Στην τιμή των δύο εκατομμυρίων τριών χιλιάδων οκτακοσίων εβδομήντα επτά ευρώ και ογδόντα ενός λεπτών (2.083.877,81€), χωρίς ΦΠΑ 24% και δύο εκατομμυρίων τετρακοσίων ογδόντα τεσσάρων χιλιάδων οκτακοσίων οκτώ ευρώ και σαράντα οκτώ λεπτών (2.484.808,48€) με ΦΠΑ 24%, για τα 4 έτη.

(3) Εταιρεία «.....»

Στην τιμή των δύο εκατομμυρίων επτά χιλιάδων οκτακοσίων σαράντα ευρώ (2.007.840,00€), χωρίς ΦΠΑ 24% και δύο εκατομμυρίων τετρακοσίων ογδόντα εννέα χιλιάδων επτακοσίων είκοσι ενός ευρώ και εξήντα λεπτών (2.489.721,60€) με ΦΠΑ 24%, για τα 4 έτη.

στ. Τη συνέχιση των περαιτέρω προβλεπόμενων ενεργειών στον υπ' αριθ. 40/18, ηλεκτρονικό, ανοικτό, δημόσιο διαγωνισμό για τη σύναψη Συμφωνίας Πλαίσιο 4ετούς διάρκειας, για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός Σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ), σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο Ν.4412/16».

Στις 6-3-2019, η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε τον αριθμό ΑΔΑ της ως άνω απόφασης στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ μέσω της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού σε όλους τους συμμετέχοντες, ενώ αυθημερόν απέστειλε και νέο μήνυμα με το περιεχόμενο: «ΕΠΕΙΓΟΝ Σας ενημερώνουμε σχετικά με την με ΑΔΑ 6ΚΠΧ6-ΨΗΩ απόφαση ότι, λόγω πρόδηλου σφάλματος της αναθέτουσας αρχής αναφορικά με την αποτύπωση της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας θα επακολουθήσει ανάκληση της παραπάνω απόφασης και έκδοση νέας».

Πράγματι, στις 10-4-2019, η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε σε όλους τους ενδιαφερόμενους τον αριθμό ΑΔΑ της νέας πράξης και ήδη προσβαλλόμενης με την οποία αποφάσισε: « α. Την ανάκληση, της (ιβ) σχετικής απόφασης της ΑΣΔΥΣ που αφορά στον υπ' αριθμ. 40/18, ηλεκτρονικό, ανοικτό, δημόσιο διαγωνισμό για την ανάδειξη μειοδότη –

Αριθμός απόφασης: 651/2019

ανάδοχου των υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός Σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ), σχετικά με την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών και οικονομικών προσφορών των συμμετεχουσών εταιρειών «.....», «.....», «.....», «.....», «.....» και της ένωσης εταιρειών «.....», σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν.2690/1999 και το άρθρο 106 παράγραφος 3 του Ν.4412/2016, κατά το μέρος που αφορά το στάδιο της αξιολόγησης οικονομικών προσφορών και τη συνακόλουθη ανάδειξη προσωρινών αναδόχων (παράγραφος 2ε), λόγω εσφαλμένης καταχώρησης από την Αναθέτουσα Αρχή της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας «.....».

β. Την ανάδειξη ως προσωρινών αναδόχων των εταιρειών «.....», «.....» και της ένωσης εταιρειών «.....», στον υπ' αριθμ. 40/18, ηλεκτρονικό, ανοικτό, δημόσιο διαγωνισμό για την ανάδειξη μειοδότη – ανάδοχου των υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός Σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ), για τα 4 έτη της Συμφωνίας Πλαίσιο, καθόσον οι προσφερθείσες τιμές είναι παραδεκτές διότι είναι εντός της προϋπολογισθείσας αξίας σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν. 4412/2016 και κρίνονται ως συμφέρουσες για την Υπηρεσία, καθώς είναι συγκριτικά οι τρεις (3) πλέον χαμηλότερες προσφερόμενες τιμές, σύμφωνα με το άρθρο 1 των Γενικών Όρων της διακήρυξης του υπόψη διαγωνισμού και το άρθρο 86 του Ν.4412/2016, αναλυτικά με τιμές και ανά εταιρεία, όπως παρακάτω:

(1) Εταιρεία «.....»

Στην τιμή του ενός εκατομμυρίου οκτακοσίων ενενήντα τεσσάρων χιλιάδων εννιακοσίων σαράντα τεσσάρων ευρώ (1.894.944,00€), χωρίς ΦΠΑ, για τα 4 έτη.

(2) Εταιρεία «.....»

Στην τιμή των δύο εκατομμυρίων επτά χιλιάδων οκτακοσίων σαράντα ευρώ (2.007.840,00€), χωρίς ΦΠΑ, για τα 4 έτη.

(3) Ένωση εταιρειών «.....»

Στην τιμή των δύο εκατομμυρίων σαράντα πέντε χιλιάδων εξακοσίων ενενήντα οκτώ ευρώ και πενήντα έξι λεπτών (2.045.698,56€) χωρίς ΦΠΑ, για τα 4 έτη.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

3. Τη συνέχιση των περαιτέρω προβλεπόμενων ενεργειών στον υπ' αριθ.40/18, ηλεκτρονικό, ανοικτό, δημόσιο διαγωνισμό για την για τη σύναψη Συμφωνίας Πλαίσιο 4ετούς διάρκειας, για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός Σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ), σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο Ν.4412/2016».

Επομένως, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, με την υπ' αριθ. Φ.600.163/29/412535.Σ.711/6-4-2019 απόφαση ανακλήθηκε η με αριθ. Φ.600.163/19/411731/Σ.479/02.03.2019 απόφαση της αναθέτουσας αρχής με την οποία είχε καταχωρηθεί εσφαλμένα η προσφορά της τρίτης παρεμβαίνουσας μεταξύ των προσωρινών αναδοχών ως δεύτερη μειοδότη και αναδείχθηκαν ως προσωρινοί ανάδοχοι: 1. η Εταιρεία «.....», 2. η Εταιρεία «.....» και 3. η Ένωση εταιρειών «.....», των οποίων οι προσφορές ήταν οι τρεις πρώτες στη σειρά μειοδοσίας και χαμηλότερες από την προσφορά της προσφεύγουσας, η οποία είναι τελευταία στη σειρά κατάταξης.

6. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 22-04-2019 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι ο αριθμός ΑΔΑ της προσβαλλόμενης απόφασης αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ στις 10-04-2019, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017 και είναι νομίμως υπογεγραμμένη και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 περ. α του άρθρου 361, της παρ. 2 του άρθρου 8 της ΥΑ 56902/215/2017, τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

7. Επειδή με την με αρ. 727/2019 Πράξη της Προέδρου του 6ου Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής.

8. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας δαπάνης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙV του Ν. 4412/2016.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

9. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

10. Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ισχυρίζεται τα εξής : « [...] Α.1. Η προσφεύγουσα Εταιρία «.....» έλαβε μέρος στον ανωτέρω διαγωνισμό για τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιο με την υποβολή απολύτως παραδεκτής προσφοράς, καθώς ο σκοπός και το αντικείμενο εργασιών της ανταποκρίνονται πλήρως στις ζητούμενες υπηρεσίες.

Με την υπ' αριθ. Φ.600.163/29/412535.Σ.711/6-4-2019 απόφαση της Διεύθυνσης Προμηθειών/5α της Α.Σ.Δ.Υ.Σ., κατ' αποδοχή σχετικής εισήγησης της Επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού και κατόπιν πλήρους ανάκλησης της προγενέστερης υπ' αριθ. Φ.600.163/19/ 411731/Σ.479/2-3-2019 απόφασης του ιδίου οργάνου, αναδείχθηκαν προσωρινοί ανάδοχοι κατά τη σειρά μειοδοσίας η Εταιρία μας, η εταιρία «.....» και η ένωση εταιριών «.....». Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διακήρυξη, οι προσωρινοί ανάδοχοι θα κληθούν σε επόμενο στάδιο για τη σύναψη εκτελεστικών συμβάσεων μετά τη διενέργεια επιμέρους διαγωνισμών.

2. Τόσο η αναθέτουσα Αρχή, κατά τον προσδιορισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, όσο και η Εταιρία μας και οι λοιποί συμμετέχοντες στο διαγωνισμό οικονομικοί φορείς, κατά την κατάρτιση των οικονομικών μας προσφορών, λάβαμε, προδήλως, υπόψη τις ισχύουσες κατά το χρόνο προκήρυξης (και διενέργειας) του διαγωνισμού διατάξεις, με τις οποίες είχαν καθοριστεί τα ελάχιστα νόμιμα όρια των αποδοχών των εργαζομένων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υποπαρ. ΙΑ 11 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/ 2012, α) για τους υπαλλήλους άνω των 25 ετών ο κατώτατος μισθός είχε οριστεί σε 586,08 ευρώ, ενώ για τους εργατοτεχνίτες άνω των 25 ετών το κατώτατο ημερομίσθιο είχε οριστεί σε 26,18 ευρώ και β) για τους υπαλλήλους κάτω των 25 ετών ο κατώτατος μισθός είχε οριστεί σε 510,95 ευρώ, ενώ για τους εργατοτεχνίτες κάτω των 25 ετών το κατώτατο ημερομίσθιο είχε οριστεί σε 22,83 ευρώ.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Ήδη, με την υπ' αριθ. οικ. 4241/127/30-1-2019 απόφαση της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Καθορισμός κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας» (Φ.Ε.Κ. Β' 173/30-1-2019), η οποία εκδόθηκε ενόσω ήταν εκκρεμής ο διαγωνισμός, έχουν οριστεί τα εξής:

«Έχοντας υπόψη: 1. ... 2. ... 21. ... αποφασίζουμε: Τον καθορισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, του νόμιμου κατώτατου μισθού και του νόμιμου κατώτατου ημερομισθίου, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, ως εξής:

α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα εξακόσια πενήντα ευρώ (650.00 €)

β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται στα είκοσι εννέα ευρώ και τέσσερα λεπτά (29.04 €).

Η απόφαση αυτή ισχύει από 1 Φεβρουαρίου 2019...».

Από τις διατάξεις της ανωτέρω υπουργικής απόφασης προκύπτει ότι ισχύει πλέον από 1-2- 2019 νέο, ενιαίο κατώτατο όριο αμοιβών, χωρίς διάκριση από πλευράς ηλικίας των εργαζομένων, το οποίο έχει αναπροσαρμοστεί κατά ποσοστό 10,91% περίπου για τους εργαζόμενους άνω των 25 ετών και κατά ποσοστό 27,20% για τους εργαζόμενους κάτω των 25 ετών. Με βάση τα κατώτατα αυτά ποσά, διαμορφώνονται υποχρεωτικά από την πιο πάνω ημερομηνία και οι αποδοχές των εργαζομένων της Εταιρίας μας, όπως και όλων των υπολοίπων οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στο διαγωνισμό.

Όπως γίνεται αντιληπτό, με την προαναφερθείσα αύξηση του κατώτατου ορίου των αποδοχών των εργαζομένων επέρχεται ουσιώδης μεταβολή του εργοδοτικού κόστους, βάσει του οποίου η αναθέτουσα Αρχή είχε προσδιορίσει την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης αλλά και η Εταιρία μας είχε διαμορφώσει την οικονομική της προσφορά.

3. Ενόψει της ανωτέρω μεταβολής, η οποία, προδήλως, διαφοροποιεί τα οικονομικά δεδομένα των ευρισκόμενων σε εξέλιξη διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, όπως καθαριότητας, φύλαξης, εστίασης κ.λπ., η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., εξέδωσε το υπ' αριθ. πρωτ.: 1050/19-2-

Αριθμός απόφασης: 651/2019

2019 (ορθή επανάληψη) έγγραφό της, με θέμα «Διευκρινήσεις ως προς τις συνέπειες της αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομισθίου σε εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή/και φύλαξης», το οποίο έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της (<https://diavgeia.gov.gr/doc/%0E%A9%EE%960%0E%91%EE%9P%0E%9E%EE%A4%EE%92-%EE%A3%EE%A10?ίηΗηδ=ί:ήϊδ>)· και στο οποίο, κατά το μέρος που ενδιαφέρει εν προκειμένω, αναφέρονται τα εξής:

«... 1. Καταρχάς επισημαίνεται ότι η ως άνω ρύθμιση της αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομισθίου δεν αποτελεί «αφεαυτού» ρύθμιση του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, ωστόσο έμμεσα εντάσσεται στο κανονιστικό πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή/και φύλαξης καθώς, για τις διαδικασίες αυτές, το άρθρο 68, παρ. 1 του ν. 3863/2010 ορίζει ότι στις οικονομικές προσφορές οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν πρέπει, μεταξύ άλλων, να αναφέρουν: [... γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι, δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων, ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά...]

Στο ίδιο άρθρο, προβλέπεται ότι οι οικονομικοί φορείς «Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.»

2. Όπως γίνεται παγίως δεκτό από τη νομολογία τόσο του Δικαστηρίου της Ε.Ε. όσο και των εθνικών Δικαστηρίων, το εφαρμοστέο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης μίας δημόσιας σύμβασης είναι εκείνο που ισχύει κατά τον χρόνο δημοσίευσης της οικείας διακήρυξης. Από την εν λόγω νομολογιακά διαμορφωθείσα γενική αρχή προκύπτει ότι τυχόν νομοθετικές ή κανονιστικές μεταβολές που εμφιλοχωρούν, ενώ ήδη εξελίσσονται διαδικασίες ανάθεσης, δεν επηρεάζουν τις διαδικασίες αυτές, εκτός και αν έχουν, ρητώς, αναδρομική ισχύ. Συνεπώς, υπό το πρίσμα αυτό, και, δεδομένου ότι οι διατάξεις της προαναφερθείσας υπουργικής απόφασης δεν περιλαμβάνουν ρητή διάταξη περί αναδρομικής

Αριθμός απόφασης: 651/2019

εφαρμογής, οι εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης δύνανται να ολοκληρώνονται υπό το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο δημοσίευσης της σχετικής διακήρυξης. Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, επισημαίνεται, ωστόσο, ότι, κοινά την εκτέλεση των συμβάσεων που συνάπτονται ως άνω, οι αποδοχές των εργαζόμενων υπολογίζονται και καταβάλλονται βάσει των οριζόμενων στην υπ' αριθμ. 4241/127/30,01.2019 Υπουργική Απόφαση.

3. Σε συνέχεια των ανωτέρω, στην περίπτωση που έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ήτοι σε εκκρεμείς διαδικασίες, οι αναθέτουσες αρχές διατηρούν την ευχέρεια, συνεκτιμώντας το σύνολο των πραγματικών περιστατικών της εκάστοτε υπό ανάθεση σύμβασης, να εφαρμόσουν τις διατάξεις της παρ. 2 ή ενδεχομένως και της παρ. 5 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016, εφόσον κρίνουν αιτιολογημένα ότι η εν θέματι κανονιστική μεταβολή έχει ανατρέψει ουσιωδώς το οικονομικό θεμέλιο της σχεδιασθείσας - με βάση το προϋφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο- διαδικασίας, με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η αποτελεσματική εκτέλεση της σύμβασης που τυχόν ανατεθεί...».

4. Όπως προκύπτει από όσα προαναφέρθηκαν, από το χρόνο διενέργειας του διαγωνισμού έως την έως την ανάδειξη της Εταιρίας μας ως μιας εκ των προσωρινών αναδοχών επήλθε ιδιαίτερα σημαντική αύξηση στο ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος, η οποία έχει ανατρέψει ουσιωδώς το οικονομικό θεμέλιο της σχεδιασθείσας - με βάση το προϋφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο- διαδικασίας ανάθεσης, με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτη η εκτέλεση των εκτελεστικών συμβάσεων Βάσει της προϋπολογισθείσας δαπάνης. Σε κάθε περίπτωση, ενόψει του ότι, όπως αποδεικνύουμε κατωτέρω, η οικονομική μας προσφορά (όπως και των λοιπών διαγωνιζομένων) είναι πλέον αναντίστοιχη προς το ήδη ισχύον εργατικό κόστος, δεν καθίσταται πλέον εφικτή η υλοποίηση οποιασδήποτε εκτελεστικής σύμβασης, καθόσον τα οικονομικά δεδομένα της διαδικασίας ανάθεσης (προϋπολογισμός, οικονομικές προσφορές) δεν ανταποκρίνονται στο αναπροσαρμοσμένο ελάχιστο εργοδοτικό κόστος (αποδοχές εργαζομένων και αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές).

5. Παρά ταύτα, η αναθέτουσα Αρχή, με την προαναφερθείσα υπ' αριθμ. Φ.600.163/29/ 412535.Σ.11/6-4-2019 απόφασή της προέβη στην ανάδειξη προσωρινών αναδοχών, παρότι καθίσταται πλέον ανέφικτη η

Αριθμός απόφασης: 651/2019

παροχή των συμβατικών υπηρεσιών σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, έχοντας παραλείψει να αναπροσαρμόσει τον προϋπολογισμό της συμφωνίας - πλαίσιο και να καλέσει τους υποψηφίους αναδόχους να προσαρμόσουν κατάλληλα τις οικονομικές τους προσφορές με βάση τις νέες κατώτατες αποδοχές των εργαζομένων, και, πάντως, εφόσον αυτό δεν είναι δυνατό, έχοντας παραλείψει να προβεί στη ματαίωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού με σκοπό τη διενέργεια νέας διαδικασίας ανάθεσης, στηριζόμενης στα ήδη ισχύοντα μισθολογικά δεδομένα. Ως εκ τούτου, η Εταιρία μας νομιμοποιείται να προσφύγει στη διαδικασία έννομης προστασίας του βιβλίου IV του Ν. 4412/2016 (λαμβάνομένων υπόψη της εκτιμώμενης δαπάνης της σύμβασης, του αντικειμένου της προμήθειας και της ιδιότητας της Α.Σ.Δ.Υ.Σ. ως αναθέτουσας Αρχής) και να ασκήσει την παρούσα προδικαστική προσφυγή, ζητώντας εμπρόθεσμα [καθόσον η 20-4-2019 ήταν ημέρα Σάββατο (βλ. *ad hoc* ΑΕΠΠ 210/2019, σκ. 5, 6)] και παραδεκτά την ακύρωση της παράλειψης της αναθέτουσας Αρχής, που εκδηλώθηκε με την έκδοση της υπ' αριθ. Φ.600.163/ 29/ 412535.Σ.11/6-4-2019 απόφασής της, να αναπροσαρμόσει τον προϋπολογισμό της συμφωνίας - πλαίσιο και να καλέσει τους υποψηφίους αναδόχους να προσαρμόσουν κατάλληλα τις οικονομικές τους προσφορές και, πάντως, εφόσον αυτό δεν είναι εφικτό, να προβεί στη ματαίωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού με σκοπό τη διενέργεια νέας διαδικασίας ανάθεσης, στηριζόμενης στα ήδη ισχύοντα μισθολογικά δεδομένα, για τους κάτωθι εκτιθέμενους νόμιμους και βάσιμους λόγους.

B. Λόγοι προσφυγής

1. α. Στην υπ' αριθ. 40/2018 διακήρυξη του προκείμενου διαγωνισμού προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«... ΑΡΘΡΟ 3. Κατάρτιση και Υποβολή Προσφορών

... 3.8.2. Οι συμμετέχουσες εταιρίες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού (εργολάβοι), επί ποινή αποκλεισμού, υποχρεούνται να υποβάλουν σε χωριστό φάκελο ανάλυση της οικονομικής τους προσφοράς... και επιπλέον να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, β) Τις ημέρες και ώρες εργασίας, γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι... δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις

Αριθμός απόφασης: 651/2019

πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων, ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Σημείωση: Οι προσφέροντες, πρέπει επίσης να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων.

ΑΡΘΡΟ 5. Προσφερόμενες Τιμές ... 5.7. Για την ανάλυση των τιμών της Προσφοράς τους, οι υποψήφιοι Ανάδοχοι είναι υποχρεωμένοι να συμπληρώσουν τους ΠΙΝΑΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ όπως καθορίζονται στην Προσθήκη «2/Α» της παρούσας διακήρυξης.

5.8. Επιπλέον, θα θεωρηθούν απαράδεκτες προσφορές οι οποίες:
5.8.1.... 5.8.2. Περιλαμβάνουν προσφερόμενη τιμή που υπερβαίνει την προϋπολογισθείσα αξία της παρούσας διακήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν.4412/2016.

5.9. Κατά τη διαδικασία των εκτελεστικών συμβάσεων, απαιτείται η υποβολή νέας κλειστής οικονομικής προσφοράς (call offs), από τους συμβαλλόμενους στη Συμφωνία Πλαίσιο προμηθευτές, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάση της τιμής (χαμηλότερη) η οποία επί ποινή αποκλεισμού δε δύναται να είναι μεγαλύτερη από τη μηνιαία, την εξαμηνιαία ή και την ετήσια τιμή που περιλαμβάνεται στη συναφθείσα Συμφωνία Πλαίσιο.

5.10. Σε περίπτωση μη υποβολής προσφορών σε μίνι διαγωνισμούς (call offs), το 424 ΓΣΝΕ δύναται να προμηθευτεί από τον οικονομικό φορέα με τη χαμηλότερη τιμή της Συμφωνίας Πλαισίου. Σε περίπτωση της ίδια τελικής τιμής, εφαρμόζονται τα καθοριζόμενα στην παράγραφο 1, του άρθρου 90 του Ν.4412/16 (κλήρωση)...

ΑΡΘΡΟ 13. Ματαίωση Διαδικασίας

Με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, ματαιώνεται η διαδικασία, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις και οι όροι, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο άρθρο 106 του Ν.4412/2016.

ΑΡΘΡΟ 16. Όροι Εκτέλεσης Σύμβασης κατά το Άρθρο 70 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Κατά την εκτέλεση της συμφωνίας πλαίσιο, ο ανάδοχος οφείλει να τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α' του Ν.4412/2016...

β. Εξάλλου, στο άρθρο 68 του Ν. 3863/2010 (Φ.Ε.Κ. Α' 115/15-7-2010), όπως έχει συμπληρωθεί και τροποποιηθεί με τα άρθρα 24 του Ν. 3996/2011 (Φ.Ε.Κ. Α' 170/5-8-2011) και 22 του Ν. 4144/3013 (Φ.Ε.Κ. Α' 88/18-4-2013), ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών

1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο,

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής

Αριθμός απόφασης: 651/2019

των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

2. ... 3. Στη σύμβαση που συνάπτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή με τους εργολάβους περιλαμβάνονται τα στοιχεία α' έως στ' της πρώτης παραγράφου, καθώς και ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Όταν δεν αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και όροι, η σύμβαση είναι άκυρη και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής.

4.... 5. Όταν οι υπηρεσίες ή οι επιτροπές παρακολούθησης καλής εκτέλεσης του έργου του αποδέκτη των υπηρεσιών διαπιστώνουν παραβάσεις των όρων του παρόντος άρθρου κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, η σύμβαση καταγγέλλεται από την αναθέτουσα αρχή. Όταν οι παραβάσεις διαπιστώνονται κατά την παραλαβή του έργου, τα δικαιώματα που απορρέουν από τη σύμβαση δεν ικανοποιούνται, καταβάλλονται, όμως, από τον αποδέκτη των υπηρεσιών οι αποδοχές στους εργαζομένους και αποδίδονται οι ασφαλιστικές τους εισφορές...».

Σχετικά με την σκοπιμότητα θέσπισης της ανωτέρω ρύθμισης, στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 3863/2010 αναφέρονται τα ακόλουθα:

«Με την παρούσα διάταξη θεσπίζεται μία σειρά κανόνων προς διασφάλιση των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, οι οποίοι απασχολούνται μέσω εταιρειών παροχής υπηρεσιών-εργολάβων στο Δημόσιο, ν.π.δ.δ.. ΟΤΑ, καθώς και σε επιχειρήσεις ιδιωτικού Τομέα και σε φυσικά πρόσωπα. Παράλληλα, συμβάλλει στη θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για τον εντοπισμό της αδήλωτης εργασίας και την αντιμετώπισή της...

Ειδικότερα με την παράγραφο 1 ορίζεται ότι, οι αναφερόμενοι φορείς όταν αναθέτουν ή προκηρύσσουν έργα φύλαξης ή καθαρισμού έχουν την υποχρέωση στην διακήρυξη να περιλαμβάνουν ως ζητούμενα τα υπό στοιχεία α' έως στ' της παραγράφου και οι εργολάβοι να αναφέρουν και αναλύουν, με ποινή αποκλεισμού. τα ίδια στοιχεία σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα στις επιτροπές

Αριθμός απόφασης: 651/2019

αξιολόγησης των προσφορών να αξιολογούν με επαρκή στοιχεία τις προσφορές και να μην παρατηρείται το φαινόμενο το συνολικό ποσό της προσφοράς να είναι μικρότερο εκείνου του μισθολογικού κόστους...».

γ. Από τους ενδεικτικά αναφερόμενους πιο πάνω όρους της διακήρυξης, αλλά και την απολύτως συναφή διάταξη του άρθρου 68 παρ. 1 του Ν. 3863/2010 καθίσταται σαφές ότι ο ανάδοχος, όπως είναι εύλογο, υποχρεούται να τηρεί απαρέγκλιτα τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και να καταβάλει στο απασχολούμενο προσωπικό καθαριότητας το σύνολο των αποδοχών που δικαιούται, πλέον των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών. να παρέχει τις νόμιμες άδειες και γενικά να συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις του, ως εργοδότη, έναντι των υπαλλήλων του.

Παράλληλα, εκτός από τις αποδοχές του προσωπικού και τις αναλογούσες επ' αυτών ασφαλιστικές εισφορές, το ποσό της οικονομικής προσφοράς πρέπει να είναι επαρκές για την καταβολή των νόμιμων κρατήσεων, με τις οποίες βαρύνεται ο ανάδοχος, ώστε, μετά την αφαίρεση αυτών, αλλά και τον συνυπολογισμό του εκτιμώμενου κόστους διοικητικής υποστήριξης. του κόστους των υλικών, αναλωσίμων κ.λπ. που απαιτούνται για την εκτέλεση της σύμβασης. να απομένει εύλογο ποσό εργολαβικού κέρδους. Αυτό σημαίνει ότι, μετά την αφαίρεση των προβλεπόμενων κρατήσεων, του αναφερόμενου στην προσφορά κόστους διοικητικής υποστήριξης, του κόστους υλικών, αναλωσίμων κ.λπ., το εναπομένον ποσό της οικονομικής προσφοράς του υποψηφίου πρέπει να είναι ικανό να καλύψει το ελάχιστο απαιτούμενο εργοδοτικό κόστος (ΕΑΣΤΕ 1069/2009, 840/2008 κ.ά.).

δ. Ενόψει των ως άνω όρων της διακήρυξης, και σε απόλυτη συσχέτιση προς αυτούς, σημειώνουμε ότι, όπως έχει κριθεί συναφώς από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας. που διέπει το σύνολο της διοικητικής δράσης, κάθε διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει, ακόμη και αν ελλείπει σχετική ρήτρα, να ερμηνεύεται ως επιβάλλουσα στους διαγωνιζόμενους να τηρούν, κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς τους, τις κείμενες διατάξεις, μεταξύ των οποίων προέχουσα θέση έχουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί

Αριθμός απόφασης: 651/2019

κοινωνικής ασφάλισης. Αντίθετη εκδοχή. σύμφωνα με την οποία, ελλείπει σχετικής ρήτηρας στη διακήρυξη, οι διαγωνιζόμενοι θα μπορούσαν να διαμορφώνουν την προσφορά τους και κάτω του ελάχιστου, κατά το νόμο, εργατικού κόστους, ο δε έλεγχος του στοιχείου αυτού δεν θα γινόταν κατά την κατάθεση των προσφορών αλλά μετά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης, δεν παραβιάζει μόνον την αργή της νομιμότητας της διοικητικής δράσης, αλλά δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού και προσκρούει, για το λόγο αυτό και στις αργές της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας (ΕΑ ΣτΕ 840/2008, 791/2008), αφού οδηγεί σε μειονεκτική θέση τους καλόπιστους διαγωνιζόμενους, οι οποίοι διαμορφώνουν την προσφορά τους σεβόμενοι τις απαιτήσεις του νόμου και της διακήρυξης, ως προς ό,τι αφορά τους όρους αμοιβής και ασφάλισης του απασχολούμενου προσωπικού.

Πράγματι, όπως έχει γίνει δεκτό και από το Ελεγκτικό Συνέδριο, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, εφόσον δεν αιτιολογείται επαρκώς, νοθεύει τον ανταγωνισμό και πλήττει την αργή της ισότητας των συμμετεχόντων στους δημόσιους διαγωνισμούς, καθώς με τον τρόπο αυτό αποκλείονται οι λοιποί συμμετέχοντες κατά το στάδιο της οικονομικής αξιολόγησης από τον διαγωνιζόμενο εκείνον, ο οποίος προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί ασυνήθιστα χαμηλού τιμήματος, αναφορικά με τα κρατούντα στην αγορά για το οικείο είδος υπηρεσιών. Επίσης, η υποβολή της προσφοράς αυτής δύναται να πλήξει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος που έχει υποβάλει ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά και έχει επιτύχει την υπέρ αυτού κατακύρωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού, ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση των υπηρεσιών να καλύψει τη ζημία που υφίσταται λόγω του ασυνήθιστα χαμηλού τιμήματος που λαμβάνει. με μείωση της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (βλ. πράξη 240/2007 VI Τμ. Ε.Σ.).

ε. Έχει επίσης κριθεί σχετικά ότι είναι απορριπτέα, ως προφανώς ζημιογόνος, οικονομική προσφορά η οποία υπολείπεται του ελάχιστου κόστους μισθοδοσίας του προσωπικού που θα απασχοληθεί με την παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών, όπως το κόστος αυτό προσδιορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία και τις συναφείς συλλογικές συμβάσεις εργασίας. με

Αριθμός απόφασης: 651/2019

βάση τις οποίες πρέπει να ερμηνεύεται η διακήρυξη του διαγωνισμού (ΕΑΣΤΕ 135/2011, 136/2011, 1122/2010, 1255/2009, βλ. και ΕΑΣΤΕ 1344/2008, 1090/2006, πρβλ. ΣΤΕ 4058/2001, 805/2001). Υπ' αυτή την έννοια, δεν μπορεί να υποβληθεί παραδεκτή προσφορά από διαγωνιζόμενο. εφόσον, κατά το οικονομικό της σκέλος, δεν έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του ελάχιστου κόστους παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών, οι αμοιβές του προσωπικού, όπως αυτές ίσχυαν κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. με βάση την οικεία συλλογική σύμβαση εργασίας (πρβλ. ΕΑΣΤΕ 134/2011, 873/2010, 628/2010). Συνεπώς, η ελάχιστη αφετηρία για τον υπολογισμό της προσφερόμενης τιμής δεν μπορεί να υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργοδοτικού κόστους, όπως αυτό διαμορφώνεται με την εν λόγω συλλογική ρύθμιση και τις λοιπές εφαρμοστέες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.

ζ. Τέλος, όπως ήδη αναφέρθηκε, για την διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς λαμβάνονται υπόψη και συμπεριλαμβάνονται σ' αυτήν οι νόμιμες κρατήσεις, με τις οποίες βαρύνεται ο ανάδοχος (βλ. μεταξύ άλλων ΕΑΣΤΕ 327/2010, 1257/2009, 1069/2009, 840/2008 κ.ά.). Επομένως, μετά την αφαίρεση των νόμιμων κρατήσεων (αλλά και των λοιπών στοιχείων κόστους που συνυπολογίζονται για τη διαμόρφωση της προσφοράς (εξοπλισμός, αναλώσιμα, είδη ατομικής υγιεινής, κόστος εγγυητικών επιστολών κ.λπ.). το εναπομένον ποσό της οικονομικής προσφοράς του υποψηφίου πρέπει να είναι ικανό να καλύψει το ελάχιστο απαιτούμενο εργοδοτικό κόστος.

η. Όπως γίνεται αντιληπτό από τα προεκτεθέντα, προκειμένου ο ανάδοχος να έχει τη δυνατότητα να εκπληρώσει τις αναφερόμενες πιο πάνω υποχρεώσεις του και φυσικά να καλύπτει το λειτουργικό κόστος παροχής των υπηρεσιών καθαριότητας αλλά και να αποκομίσει ένα εύλογο κέρδος θα πρέπει το οικονομικό αντικείμενο του διαγωνισμού να είναι τέτοιου ύψους ώστε, συνεκτιμωμένων των ανωτέρω στοιχείων, να επιτρέπει τη σύναψη σύμβασης η οποία θα καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών και επομένως δεν θα αποβαίνει οικονομικώς επιζήμια για τον ανάδοχο (βλ. πράξη 240/2007 VI Τμ. Ε.Σ.).

2.α. Εν προκειμένω, με βάση τα δεδομένα της υπ' αριθ. 40/2018 διακήρυξης του υπό διενέργεια διαγωνισμού, το απαιτούμενο ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος, όπως έχει ήδη διαμορφωθεί με την υπ' αριθ. οικ.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

4241/127/30-1-2019 απόφαση της Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Φ.Ε.Κ. Β' 173/30-1-2019), συμπεριλαμβανομένων και των νόμιμων κρατήσεων (υπολογιζόμενων μάλιστα μόνον επί του ποσού του εργοδοτικού κόστους), χωρίς καν να συνυπολογίζεται εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους και κόστους αναλωσίμων, είναι ήδη μεγαλύτερο από το αρχικώς προϋπολογισθέν με τη διακήρυξη ποσό, που αφορά την εκτιμώμενη αξία των ζητούμενων υπηρεσιών καθαριότητας, όπως αποδεικνύεται από τους αναλυτικούς υπολογισμούς που περιλαμβάνονται στους πίνακες που ακολουθούν.

β. Πιο συγκεκριμένα, έπειτα από την έναρξη ισχύος της ως άνω Υπουργικής Απόφασης, και σύμφωνα με τη λοιπή ισχύουσα εργατική νομοθεσία, το ελάχιστο νόμο κόστος ανά εργαζόμενο διαμορφώνεται ως ακολούθως:

1	Μικτές αποδοχές προσωπικού (καθαριστές - στρίες και επόπτες) με πλήρη απασχόληση	Πολλλαπλασιάζουμε το ημερομίσθιο 29,04 € (βλ. υπ' αριθ. 4241/127/30-01-2019 απόφαση της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης) με τις 26 ημέρες πληρωμής (βλ. Τόμος 63/2007, Δ.Ε.Ν. Τεύχος 1501, σελ. 1261- 1262)	29,04*26	755,04
2	Εισφορές ΙΚΑ εργοδότη	Πολλλαπλασιάζουμε το μηνιαίο κόστος κατ' άτομο 755,04 € με 27,21% εργοδοτικές εισφορές (βλ. άρθρο 97 Ν. 4387/2016 και Πίνακας ποσοστών ασφαλισίας ΙΚΑ, ΔΕΝ 2016 σελ. 578).	755,04*27,21%	205,45
3	Κόστος επιδόματος αδείας (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη)	Πολλλαπλασιάζουμε το ημερομίσθιο τακτικών αποδοχών 29,04 € με τις 1,083 (13/12) περίπου αναλογούσες ημέρες το μήνα (βλ. άρθρο 3 του Α.Ν. 539/45 και άρθρο 3 παρ. 16 Ν. 4504/66) και προσθέτουμε 27,21% εισφορές εργοδότη.	((29,04*13/12)» 1,2721)	40,02
4	Κόστος δώρων Πάσχα και Χριστουγέννων (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη)	Πολλλαπλασιάζουμε το ημερομίσθιο τακτικών αποδοχών 29,04 € με τις 40 (15 Δ.Π.+25Δ.Χ.) αναλογούσες ημέρες το έτος, στο γινόμενο προσθέτουμε 4,167% (0,5/12) αναλογία του επιδόματος αδείας (βλ. άρθρο 1 παρ. Ια & Ιβ & άρθρο 3 παρ. ι & 2α,β,γ της Υ.Α. 19040/1981), προσθέτουμε 27,21% εισφορές εργοδότη και διαιρούμε με τους 12 μήνες του έτους για την αναγωγή σε μηνιαίο κόστος	(29,04*40*1,04167*1,2721)/12	128,27
5	Κόστος αντικαταστάτων εργαζομένων σε κανονική άδεια	1. ΜΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ: Πολλλαπλασιάζουμε τις 2 αναλογούσες ημέρες το μήνα (βλ. άρθρο 182 του Ν. 3302/2004) με το ημερομίσθιο τακτικών αποδοχών 29,04 € (βλ. άρθρο 3 παρ. 1 του Α.Ν; 539/1945), στο γινόμενο προσθέτουμε 27,21% εισφορές εργοδότη 2. ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ: Αναγάγουμε τις 2 αναλογούσες ημέρες το έτος στο μήνα (2/12) και πολλαπλασιάζουμε αυτή την τιμή με το ημερομίσθιο τακτικών αποδοχών 29,04 € (βλ. άρθρο 1 παρ. 3 του Ν. 1346/1983 & άρθρο 1 του Ν3302/2004), στο γινόμενο προσθέτουμε 27,21% εισφορές εργοδότη. 3. ΜΗ ΑΗΦΘΕΙΣΙΑ ΑΔΕΙΑ: Αναγάγουμε τις 2 αναλογούσες ημέρες το έτος στο μήνα (2/12) και πολλαπλασιάζουμε αυτήν την τιμή με το ημερομίσθιο τακτικών αποδοχών 29,04 € (βλ. άρθρο 1 παρ. 3 του Ν. 1346/1983 & άρθρο 1 του Ν3302/2004), στο γινόμενο προσθέτουμε 27,21% εισφορές εργοδότη. 4. ΔΩΡΟ ΕΟΡΤΩΝ: Πολλλαπλασιάζουμε τις περίπου 3 αναλογούσες Ημέρες το έτος (24/8) με το ημερομίσθιο τακτικών αποδοχών 29,04 €, στο γινόμενο προσθέτουμε 4,167% (0,5/12) αναλογία του επιδόματος αδείας (βλ. άρθρο 1 παρ. 3α&4 της Υ.Α. 19040/1981), προσθέτουμε 27,21% εισφορές εργοδότη και διαιρούμε με τους 12 μήνες για αναγωγή σε μηνιαίο κόστος. Από το άθροισμα των παραπάνω υπολογισμών δημιουργείται το συνολικό κόστος αντικαταστάτων κατ' άτομο.	$(2*29,04*1,2721) + ((2/12)*29,04*1,2721) + ((2/12)*29,04*1,2721) + (24/8*29,04*1,04167*1,2721/12)$	95,82
6	Τακτικές αποδοχές	Αθροίζουμε τη συνολική μηνιαία δαπάνη των μικτών αποδοχών (94,38 €) με την μηνιαία δαπάνη εισφορών ΙΚΑ εργοδότη (25,68 €) και το εξαγόμενο άθροισμα το διαιρούμε με τα 0,125 άτομα πλήρους απασχόλησης, στην συνέχεια διαιρούμε με τα 26 ημερομίσθια και στο τέλος διαιρούμε με 1,2721 εργοδοτικές εισφορές	$(94,38+25,68)/0,125/26/1,2721$	29,04

Αριθμός απόφασης: 651/2019

7	Ατομα πλήρους απασχόλησης	Διαιρούμε τις 5 ώρες συνολικά την εβδομάδα με τις 40 ώρες που απασχολείται ένα άτομο πλήρους απασχόλησης.	5/40 =0,125	0,125
---	---------------------------	---	-------------	-------

Με βάση, λοιπόν, την πιο πάνω ανάλυση, για τον υπολογισμό του εργατικού κόστους σύμφωνα με τις ισχύουσες σήμερα κατώτατες αμοιβές, υπολογίζουμε το κόστος ανά ώρα απασχόλησης (και ανά άτομο), ώστε να εξευρεθεί εν συνεχεία η συνολική εργατική δαπάνη σύμφωνα με τις ειδικότερες απαιτήσεις της διακήρυξης για την εκτέλεση του έργου.
Ειδικότερα:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ					
A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ	ΜΗΝΙΑΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑ ΑΤΟΜΟ	ΜΗΝΙΑΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ	ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
1	Μικτές αποδοχές προσωπικού (καθαριστές - στριες και επόπτες) με πλήρη απασχόληση	0,125	755,04	94,38	1.132,56
2	Εισφορές ΙΚΑ εργοδότη	0,125	205,45	25,68	308,16
3	Κόστος επιδόματος αδειας (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη)	0,125	40,02	5,00	60,00
4	Κόστος δώρων Πάσχα - Χριστουγέννων (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη)	0,125	128,27	16,03	192,36
5	Επιπλέον κόστος Κυριακών - Αργιών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) 8ωρης απασχόλησης	0,000	0,00	0,00	0,00
6	Επιπλέον κόστος νυχτερινών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) 8ωρης απασχόλησης	0,000	0,00	0,00	0,00
7	Κόστος αντικαταστατών εργαζομένων σε κανονική άδεια	0,125	95,82	11,98	143,76

Αριθμός απόφασης: 651/2019

II. Υπολογισμός ημερών ενός μήνα:

ΕΤΗΣΙΕΣ ΗΜΕΡΕΣ / 12 ΜΗΝΕΣ: 365/12 = 30,417 ΜΕΡΕΣ / ΜΗΝΑ

III. Υπολογισμός εργάσιμων ημερών ενός μήνα:

30,417*5 ημέρες/ 7 ημέρες= 21,726 εργάσιμες/μήνα

IV. Υπολογισμός ωριαίου κόστους:

Μηνιαίες αποδοχές/ εργάσιμες ημέρες: 153,07/21,726 = 7,05 €/ώρα.

V. Σύμφωνα με τη διακήρυξη απαιτούνται οι παρακάτω ώρες:

ΔΕΥΤ. - ΠΑΡΑΣ.		Σ - Κ & ΑΡΓΙΕΣ	
ΠΡ-ΑΠΟΓ	ΝΥΚΤΑ	ΠΡ-ΑΠΟΓ	ΝΥΚΤΑ
216,5	8	52	8

Επίσης, σύμφωνα με τις δοθείσες διευκρινίσεις (26/09/2018) ο υπολογισμός του μηνιαίου ποσού θα γίνει με δεδομένο ότι ο μήνας περιλαμβάνει 30 ημέρες, εκ των οποίων οι 22 είναι εργάσιμες και οι 8 είναι μη εργάσιμες (Σ-Κ-Α).

Επομένως, το Μηνιαίο Εργατικό Κόστος πλέον ανέρχεται σε

$$(7,05*216,5*22*1) + (7,05*8*22*1,25) + (7,05*52*4*1) + (7,05*8*4*1,25) + (7,05*52*4*1,75) + (7,05*8*4*2) = 39.895,95 \text{ € / μήνα}$$

Προϋπολογισμός 48 μηνών: 2.084.000 € πλέον ΦΠΑ 24%

Προϋπολογισμός μηνιαίως: 43.416,67 € πλέον ΦΠΑ 24%

Υπολογίζοντας τις νόμιμες κρατήσεις που αναλογούν επί του εργοδοτικού (και μόνον) κόστους, το ποσό που αντιστοιχεί σ' αυτές ανέρχεται σε 39.895,95 € * 14,22032% = 5.673,33 € / μήνα (σύμφωνα με τις κρατήσεις που αναφέρονται στη διακήρυξη του διαγωνισμού)

Επομένως, το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος, όπως ισχύει σήμερα, μαζί με τις αναλογούσες επ' αυτού νόμιμες κρατήσεις διαμορφώνεται στο σύνολό του μηνιαίως (εργατικό + κρατήσεις) σε 39.895,95 € + 5.673,33 € = 45.569,28 ευρώ, ήτοι σε ποσό που υπερβαίνει ακόμα και το μηνιαίο προϋπολογισμό της διακήρυξης (ήτοι ποσό 43.416,67 ευρώ) χωρίς καν να συνυπολογίζεται ένα εύλογο ποσό για την κάλυψη του διοικητικού κόστους, του κόστους αναλωσίμων αλλά και του εργολαβικού οφέλους.

β. Με βάση, λοιπόν, όσα προαναφέρθηκαν, καθίσταται ήδη μη νόμιμη η εκδηλωθείσα με την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης παράλειψη

Αριθμός απόφασης: 651/2019

της αναθέτουσας Αρχής να αποφασίσει την αναπροσαρμογή της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης σε ποσό το οποίο θα είναι ικανό να καλύψει τις ελάχιστες νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων του αναδόχου, πλέον των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών, των νόμιμων κρατήσεων, καθώς και του αναγκαιούτος διοικητικού κόστους και κόστους αναλωσίμων.

Εξάλλου, υπό την εκδοχή ότι η αναθέτουσα Αρχή δεν έχει τη δυνατότητα να προβεί στην αναπροσαρμογή της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, και επομένως αυτή καθίσταται πλέον αναντίστοιχη προς το ήδη αυξημένο κόστος παροχής των συμβατικών υπηρεσιών, σημειώνουμε ότι στο άρθρο 106 παρ. 2 του Ν. 4412/2016, από τις διατάξεις του οποίου διέπεται ο προκείμενος διαγωνισμός, ορίζονται τα εξής:

«2. Η αναθέτουσα αρχή με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης: α) εφόσον η διαδικασία απέβη άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών ή αιτήσεων ή αποκλεισμού όλων των προσφερόντων ή συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος βιβλίου και τα έγγραφα της σύμβασης ή β) στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 105,

2. Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης μπορεί να λάβει χώρα με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικείμενου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο, γ) αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης, δ) αν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη, ε) στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 97, στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος όπως ιδίως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

3. Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να

Αριθμός απόφασης: 651/2019

αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

4. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, η αναθέτουσα αρχή ακυρώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών.

5. Η αναθέτουσα αρχή διατηρεί, επίσης, το δικαίωμα, μετά από γνώμη του αρμοδίου οργάνου, να αποφασίσει, παράλληλα με τη ματαίωση της διαδικασίας σύναψης, και την επανάληψη οποιασδήποτε φάσης της διαδικασίας σύναψης, με τροποποίηση ή μη των όρων της ή την προσφυγή στη διαδικασία των άρθρων 29 ή 32, εφόσον, στην τελευταία αυτή περίπτωση, πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων αυτών.....

Ενόψει των οριζόμενων στις διατάξεις του πιο πάνω άρθρου, και εφόσον δεν παρίσταται εφικτή η αναπροσαρμογή της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, δεν παρέχεται διακριτική ευχέρεια στην αναθέτουσα Αρχή για τη συνέχιση της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης, καθώς επιβάλλεται ήδη η ματαίωσή της, δεδομένου ότι ήδη, οι οικονομικές προσφορές των διαγωνιζομένων (ως χαμηλότερες του προϋπολογισμού της διακήρυξης) έχουν καταστεί αναντίστοιχες προς το ελάχιστο απαιτούμενο κόστος εκτέλεσης του έργου, με συνέπεια να έχουν μεταβληθεί ουσιωδώς οι οικονομικές του παράμετροι και να μην καταλείπεται πεδίο ενδιαφέροντος για την ανάθεση της σύμβασης, υπό τους ισχύοντες σήμερα όρους αμοιβής των εργαζομένων, οι οποίοι άλλωστε έχουν θεσπιστεί με κανόνες δημόσιας τάξης, που δεν επιτρέπουν την επί το έλασσον διαμόρφωση των αποδοχών.

Συνεπώς, η αναθέτουσα Αρχή όφειλε, σε κάθε περίπτωση, να προβεί στην ματαίωση του προκείμενου διαγωνισμού και στην προκήρυξη νέας διαγωνιστικής διαδικασίας, υπό οικονομικά δεδομένα που θα ανταποκρίνονται στην ήδη αναπροσαρμοσμένη εργοδοτική δαπάνη η οποία και αποτελεί, μακράν, το μεγαλύτερο από τα κονδύλια που συνθέτουν το κόστος παροχής των συμβατικών υπηρεσιών.

Γ. Πρέπει λοιπόν, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, να ακυρωθεί η μη νόμιμη παράλειψη της αναθέτουσας Αρχής να αναπροσαρμόσει την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, ώστε να καλύπτεται το

Αριθμός απόφασης: 651/2019

ελάχιστο ισχύον εργοδοτικό κόστος για την παροχή των συμβατικών υπηρεσιών ή, άλλως, η παράλειψή της να προβεί, στη ματαίωση και επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού, με αναπροσαρμογή της προϋπολογιζόμενης δαπάνης, προκειμένου να καταστεί οικονομικώς εφικτή η εκτέλεση της σύμβασης με πλήρη διασφάλιση των κατώτατων νόμιμων αποδοχών των εργαζομένων του αναδόχου [...].

11. Επειδή στις 25-04-2019, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τις απόψεις της στην ΑΕΠΠ ως προς την υπό εξέταση προσφυγή.

12. Επειδή στις απόψεις της η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τα εξής: «[...] α. Σύμφωνα με την παράγραφο 5.2 του άρθρου 5 των Γενικών Όρων της Διακήρυξης, «στις προσφερόμενες τιμές να περιλαμβάνονται οι τυχόν υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη νόμιμη επιβάρυνση που προβλέπεται από τις ισχύουσες κατά τη χρονική περίοδο που υλοποιείται η διαδικασία σύναψης της Συμφωνίας Πλαίσιο διατάξεις. Σε περίπτωση που οι κρατήσεις τροποποιηθούν κατά την ενεργοποίηση - υπογραφή των εκτελεστικών συμβάσεων, ο ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει νέα οικονομική προσφορά με τα νέα οικονομικά δεδομένα. Ο ΦΠΑ να δίδεται σε ξεχωριστή στήλη, σε περίπτωση δε που αναφέρεται εσφαλμένος ΦΠΑ, αυτός θα διορθώνεται από την Υπηρεσία».

β. Σύμφωνα με την παράγραφο 5.9 του άρθρου 5 των Γενικών Όρων της Διακήρυξης, «κατά τη διαδικασία των εκτελεστικών συμβάσεων, απαιτείται η υποβολή νέας κλειστής οικονομικής προσφοράς (call offs), από τους συμβαλλόμενους στη Συμφωνία Πλαίσιο προμηθευτές, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάση της τιμής (χαμηλότερη) η οποία επί ποινή αποκλεισμού δε δύναται να είναι μεγαλύτερη από τη μηνιαία, την εξάμηνη ή και την ετήσια τιμή που περιλαμβάνεται στη συναφθείσα Συμφωνία Πλαίσιο».

γ. Σύμφωνα με την παράγραφο 2.2 του άρθρου 2 του Παραρτήματος «Ε» (Υπόδειγμα - Κείμενο Συμφωνίας Πλαίσιο) της Διακήρυξης «η χρονική διάρκεια της Συμφωνίας Πλαίσιο, ορίζεται για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) ετών ή άλλως 48 μηνών, αρχομένης από την επομένη ημέρα της υπογραφής της Συμφωνίας Πλαίσιο, χωρίς μεταβολή των όρων της παρούσας Συμφωνίας

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Πλαίσιο και της αμοιβής του αναδόχου. Η τιμή της παρούσας Συμφωνίας Πλαίσιο, θα παραμείνει σταθερή κατά τη διάρκεια της 48μηνιας ισχύος της».

5. Τέλος, σύμφωνα με τη Διακήρυξη του θέματος δεν υπάρχει πρόβλεψη αναπροσαρμογής της αξίας της σύμβασης για τους λόγους στους οποίους αναφέρεται η προσφεύγουσα εταιρεία [...]».

13. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 υποπαρ. Β του άρθρου 365 του Ν. 4412/2016 (όπως επαναλαμβάνεται και στην παρ. 2 του άρθρου 9 του ΠΔ 39/2017): «[...] Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης» ενώ βάσει του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως αυτό προστέθηκε με το ν. 4605/2019 (ΦΕΚ 52/Α/1-4-2019): «Υπόμνηματα επί των απόψεων και της συμπληρωματικής αιτιολογίας της Αναθέτουσας Αρχής κατατίθενται μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ έως πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής». Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα στις 22.5.2019 υπέβαλε μέσω της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού Υπόμνημά της αντικρούοντας τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στην προσφεύγουσα στις 2.5.2019 μέσω της «Επικοινωνίας» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού, και δοθέντος ότι η συζήτηση της προσφυγής ορίσθηκε στις 28.5.2019, το ανωτέρω Υπόμνημα υποβλήθηκε εμπροθέσμως και, ως εκ τούτου, λαμβάνεται υπόψη από το αποφασίζον Κλιμάκιο.

14. Επειδή στο υπόμνημά της η προσφεύγουσα αναφέρει αυτολεξεί τα εξής: «Αναφερόμενοι στις υπ' αριθ. πρωτ. Φ.163/32/412974/Σ.823/24-4-2019 έγγραφες απόψεις της Α.Σ.Δ.Υ.Σ. «ΘΗΣΕΑΣ» επί της από 22-4-2019 (Γ.Α.Κ. Α.Ε.Π.Π. 490/23-4-2019) προδικαστικής προσφυγής της Εταιρίας μας κατά της παράλειψης της αναθέτουσας Αρχής, που εκδηλώθηκε με την έκδοση της υπ' αριθ. Φ.600.163/ 29/412535.Σ.11/6-4-2019 απόφασής της, να α-να προσαρμόσει τον προϋπολογισμό της συμφωνίας - πλαίσιο με αριθμό διακήρυξης 40/2018 για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός Σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ) και να καλέσει τους υποψηφίους αναδόχους να προσαρμόσουν κατάλληλα τις οικονομικές τους προσφορές και, πάντως, εφόσον αυτό δεν είναι εφικτό, να προβεί στη ματαίωση των αποτελεσμάτων

Αριθμός απόφασης: 651/2019

του διαγωνισμού με σκοπό τη διενέργεια νέας διαδικασίας ανάθεσης, στηριζόμενης στα ήδη ισχύοντα νέα μισθολογικά δεδομένα (Υ.Α. 4241/127/30-1-2019, Φ.Ε.Κ. Β' 173/30-1-2019) και ενόψει όσων αναφέρονται στο πιο πάνω έγγραφο της αναθέτουσας Αρχής, θέτουμε υπόψη σας συμπληρωματικά τα ακόλουθα:

1. Η ίδια η αναθέτουσα Αρχή επιβεβαιώνει α) ότι η τιμή των εκτελεστικών συμβάσεων δεν μπορεί, επί ποινή αποκλεισμού, να είναι μεγαλύτερη από την τιμή της συμφωνίας-πλαίσιο, β) ότι η τιμή της συμφωνίας πλαίσιο παραμένει σταθερή καθ' όλη τη διάρκεια της 48μηνης ισχύος της, και επομένως δεν είναι δεκτική αναπροσαρμογής και γ) ότι σύμφωνα με τη διακήρυξη του διαγωνισμού, δεν υπάρχει πρόβλεψη αναπροσαρμογής της αξίας της σύμβασης, για λόγους όπως αυτοί που έχουμε προβάλει με την προσφυγή μας (ουσιώδης αύξηση του εργατικού κόστους κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού).

2. Ενόψει αυτού, συνυποβάλλουμε συνημμένους αντίγραφο της εντελώς πρόσφατης υπ' αριθ. 217/2019 πράξης του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που αφορά άλλο ομοειδή διαγωνισμό και με την οποία (σκέψεις 7, 8.1, 8.2 και 10.Ε), έχουν κριθεί μεταξύ άλλων τα εξής: «... το Κλιμάκιο διαπιστώνει ότι η έκδοση της οικ. 4241/127/19 απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία ισχύει από 1.2.2019, είχε ως αποτέλεσμα την ουσιώδη μεταβολή του οικονομικού θεμελίου της υπό ανάθεση σύμβασης. Δοθέντος ότι το ημερομίσθιο -βάσει του οποίου υπολογίζεται το μηνιαίο κόστος κατ' άτομο και, κατ' επέκταση, το εργατικό κόστος της οικονομικής προσφοράς - έχει αυξηθεί από 26,18 ευρώ σε 29,04 ευρώ. Συνεπώς εν προκειμένω, κατά κακή ενάσκηση της διακριτικής του ευχέρειας το Νοσοκομείο προχώρησε στην κατακύρωση του διαγωνισμού, διότι δεν νοείται υπογραφή σύμβασης, η οποία κατά περιεχόμενο δεν μπορεί να υλοποιηθεί από τον ανάδοχο, όταν είναι γνωστό, ήδη κατά τη σύναψη της ότι συντρέχουν γεγονότα -όπως, εν προκειμένω η σημαντική αύξηση του νόμιμου κατώτατου ημερομισθίου- τα οποία καθιστούν ανέφικτη την εκτέλεσή της (πρβλ. Ελ,Συν. Τμ. Μειζ. Επτ. Συνθ. 1630/2018)...». Συνεπώς, με βάση τα κριθέντα και από το Ε.Σ. επιβεβαιώνεται πλήρως η βασιμότητα των αιτιάσεων της προδικαστικής μας προσφυγής».

Αριθμός απόφασης: 651/2019

15. Επειδή η προσφεύγουσα με την προσφυγή της αιτείται να ακυρωθεί η παράλειψη της αναθέτουσας αρχής που εκδηλώθηκε με την προσβαλλόμενη είτε να αναπροσαρμοστεί η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, προκειμένου να καλύπτεται εφεξής το ήδη ισχύον κατώτατο εργοδοτικό κόστος είτε να ματαιωθεί και να επαναπροκηρυχθεί ο επίμαχος διαγωνισμός με αναπροσαρμογή της προϋπολογιζόμενης δαπάνης, προκειμένου να καταστεί οικονομικώς εφικτή η εκτέλεση της σύμβασης με πλήρη διασφάλιση των κατώτατων νόμιμων αποδοχών των εργαζομένων του αναδόχου.

16. Επειδή από τη γραμματική ερμηνεία της παρ. 1 του άρθρου 360 του Ν.4412/2016 και την εννοιολογικά ταυτόσημη παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017, προκύπτει ότι προκειμένου να ασκηθεί παραδεκτώς από τον θιγόμενο προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ, θα πρέπει η βλαπτική πράξη της αναθέτουσας αρχής να έχει εκτελεστό χαρακτήρα ομοίως και η παράλειψη, δηλαδή, να παράγουν έννομες συνέπειες (βλ. ΑΕΠΠ 511, 633, 726, 757, 884 και 897/2018). Ειδικότερα, όσον αφορά την παράλειψη θα πρέπει να παράγει έννομα αποτελέσματα παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, ώστε να προσβάλλεται παραδεκτώς (πρβλ. ΣτΕ 3230/2012) με προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ (βλ. Δ.Ράικο, Ε.Βλάχου, Ε.Σαββίδη, *Δημόσιες Συμβάσεις ν. 4412/2016, Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2018, σελ. 1175).

17. Επειδή η παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας θεμελιώνεται όταν συντρέχουν σωρευτικά, μεταξύ άλλων, οι εξής προϋποθέσεις: το διοικητικό όργανο να έχει την υποχρέωση να εκδώσει τη διοικητική πράξη (ΣτΕ 1653/1996, 2817/1998) και να έχει παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που καθορίζουν οι σχετικές διατάξεις για την έκδοσης της πράξης.

18. Επειδή διακριτική ευχέρεια ή εξουσία υπάρχει, όταν οι κανόνες που καθορίζουν την αρμοδιότητα δεν προκαθορίζουν ακριβώς την ενέργεια του διοικητικού οργάνου αλλά του αφήνουν περιθώριο δράσης. Ειδικότερα, η αρμοδιότητα έχει χαρακτήρα διακριτικής ευχέρειας όταν, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, το σχετικό όργανο: α) μπορεί, αλλά δεν έχει υποχρέωση να εκδώσει τη διοικητική πράξη ή β) πρέπει να εκδώσει την πράξη, μπορεί όμως να καθορίζει κατά την κρίση του το χρονικό σημείο έκδοσής της ή γ) μπορεί να επιλέξει μεταξύ περισσοτέρων ρυθμίσεων τις οποίες επιτρέπει η εφαρμογή των διατάξεων αυτών (βλ. Επαμεινώνδα Π. Σπηλιωτόπουλο, *Εγχειρίδιο*

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Διοικητικού Δικαίου, τόμ. 1, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, 15^η έκδοση, αριθμ. 149, σελ. 139).

19. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η αναθέτουσα αρχή έχει τη διακριτική ευχέρεια να ματαιώσει προκηρυχθέντα διαγωνισμό, κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού συλλογικού οργάνου, εφόσον συντρέχει νόμιμος λόγος, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της (βλ. Ε.-Ε. ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ, ΗΛ. ΜΑΖΟ, Ι. ΚΙΤΣΟ, *Δημόσιες Συμβάσεις-Ν.4412/2016. Νομολογιακή Προσέγγιση και Πρακτική Εφαρμογή*, εκδ. ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 2019, σελ. 399 επόμε.).

20. Επειδή σύμφωνα με το έγγραφο με αρ. 1050/19-2-2019 της ΕΑΑΔΗΣΥ περί της επίδρασης της αναπροσαρμογής των κατώτατων αποδοχών σε εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή φύλαξης αναφέρεται ότι «Όπως γίνεται παγίως δεκτό από τη νομολογία τόσο του Δικαστηρίου της Ε.Ε. όσο και των εθνικών Δικαστηρίων, το εφαρμοστέο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης μίας δημόσιας σύμβασης είναι εκείνο που ισχύει κατά τον χρόνο δημοσίευσης της οικείας διακήρυξης. Από την εν λόγω νομολογιακά διαμορφωθείσα γενική αρχή προκύπτει ότι τυχόν νομοθετικές ή κανονιστικές μεταβολές που εμφιλοχωρούν, ενώ ήδη εξελίσσονται διαδικασίες ανάθεσης, δεν επηρεάζουν τις διαδικασίες αυτές, εκτός και αν έχουν, ρητώς, αναδρομική ισχύ. Συνεπώς, υπό το πρίσμα αυτό, και, δεδομένου ότι οι διατάξεις της προαναφερθείσας υπουργικής απόφασης δεν περιλαμβάνουν ρητή διάταξη περί αναδρομικής εφαρμογής, οι εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης δύνανται να ολοκληρώνονται υπό το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο δημοσίευσης της σχετικής διακήρυξης. Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, επισημαίνεται, ωστόσο, ότι, κατά την εκτέλεση των συμβάσεων που συνάπτονται ως άνω, οι αποδοχές των εργαζόμενων υπολογίζονται και καταβάλλονται βάσει των οριζόμενων στην υπ' αριθμ. 4241/127/30.01.2019 Υπουργική Απόφαση. Σε συνέχεια των ανωτέρω, στην περίπτωση που έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ήτοι σε εκκρεμείς διαδικασίες, οι αναθέτουσες αρχές διατηρούν την ευχέρεια, συνεκτιμώντας το σύνολο των πραγματικών περιστατικών της εκάστοτε υπό ανάθεση σύμβασης, να εφαρμόσουν τις διατάξεις της παρ. 2 ή ενδεχομένως και της παρ. 5 του άρθρου 106 του ν.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

4412/2016, εφόσον κρίνουν αιτιολογημένα ότι η εν θέματι κανονιστική μεταβολή έχει ανατρέψει ουσιωδώς το οικονομικό θεμέλιο της σχεδιασθείσας -με βάση το προϋφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο- διαδικασίας, με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η αποτελεσματική εκτέλεση της σύμβασης που τυχόν ανατεθεί».

21. Επειδή, εν προκειμένω, και σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, με την υπ' αριθ. Φ.600.163/29/412535.Σ.711/6-4-2019 απόφαση της αναθέτουσας αρχής δεν εκδηλώθηκε παράλειψη και δη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, ήτοι παραδεκτώς προσβαλλομένης ενώπιον της ΑΕΠΠ με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή αλλά η αναθέτουσα αρχή, κάνοντας χρήση της διακριτικής της ευχέρειας, δεν προέβη ούτε στην αναπροσαρμογή της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, προκειμένου να καλύπτεται εφεξής το ήδη ισχύον κατώτατο εργοδοτικό κόστος ούτε στη ματαίωση και επαναπροκήρυξη του επίμαχου διαγωνισμού με αναπροσαρμογή της προϋπολογιζόμενης δαπάνης, προκειμένου να καταστεί οικονομικώς εφικτή η εκτέλεση της σύμβασης με πλήρη διασφάλιση των κατώτατων νόμιμων αποδοχών των εργαζομένων του αναδόχου, αλλά στη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας με την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και την ανάδειξη προσωρινών αναδόχων κατά τα προβλεπόμενα στους όρους της Διακήρυξης. Επομένως, καθ' ερμηνείαν του δικογράφου της προσφυγής, η προσφεύγουσα επικαλούμενη πλημμέλειες που αφορούν στην άσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής με την έκδοση της υπ' αριθ. Φ.600.163/29/412535.Σ.711/6-4-2019 απόφασης αντί της αναπροσαρμογής ή της ματαίωσης, αιτείται κατά τη διαφαινόμενη βούλησή της, παραδεκτώς, την ακύρωση αυτής για κακή χρήση της διακριτικής της ευχέρειας (βλ. και Φ. ΑΡΝΑΟΥΤΟΓΛΟΥ, *Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων του ν. 3886/2010*, 2η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 58-59).

22. Επειδή στο άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

23. Επειδή στο άρθρο 360 του Ν. 4412/2016 «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής», εξειδικεύεται το περιεχόμενο του άρθρου 346 του ιδίου νόμου, αναφορικά με το δικαίωμα άσκησης προσφυγής ως εξής «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής.

2. Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων του Τίτλου 3 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών.

3. Δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία της ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων εκτός από την προδικαστική προσφυγή της παραγράφου 1».

24. Επειδή στο άρθρο 68 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» του Ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88/ Α), ορίζεται ότι:

«1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι [...].»

25. Επειδή το άρθρο 288 Αστικού Κώδικα ορίζει ότι: «Ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να εκπληρώσει την παροχή όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη».

26. Επειδή σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 4241/127/2019 (ΦΕΚ 173/Β/30-1-2019) «Καθορισμός Κατώτατου Μισθού και Κατώτατου Ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες» προβλέπεται ότι: «Άρθρο Μόνο Τον καθορισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 4172/2013 (Α` 167), όπως ισχύει, του νόμιμου κατώτατου μισθού και του νόμιμου κατώτατου ημερομισθίου, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, ως εξής: α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα εξακόσια πενήντα ευρώ (650,00 €).

β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται στα είκοσι εννέα ευρώ και τέσσερα λεπτά (29,04 €).

Η απόφαση αυτή ισχύει από 1 Φεβρουαρίου 2019».

27. Επειδή κατά πάγια θεωρία και νομολογία το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι άμεσο, ατομικό /προσωπικό και ενεστώς. Επειδή το ενεστώς

Αριθμός απόφασης: 651/2019

έννομο συμφέρον ισχύει κατά το χρόνο άσκησης της προσφυγής και κατά το χρόνο εξέτασής της (πρβλ. ΣΤΕ Ολ. 2153,2154,3050, 3768/2015). Ενεστώως είναι το συμφέρον, όταν ερείδεται επί υπαρχούσης ήδη κατά το χρόνο άσκησης της αίτησης ακύρωσης ή της προσφυγής εννόμου καταστάσεως του αιτούντος (ΣΤΕ 2162/1968) και εφόσον η βλάβη που προκαλείται στον προσφεύγοντα από την προσβαλλόμενη έχει ήδη επέλθει (ΣΤΕ 1433, 1823/1956) ή τουλάχιστον είναι λογικά αναπόφευκτη (Δημήτριος Θ. Πυργάκης, *Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, σελ. 260-261). Η μόνη βλάβη που καθιστά κάποιον ενδιαφερόμενο προς άσκηση προσφυγής, είναι από τις συνέπειες της απόφασης συμπεριλαμβανομένων και παρεπομένων ή αντανakλαστικών και μικτών συνεπειών της απόφασης και δη από την ακύρωσή της. Εστιάζει, δε, στο διατακτικό της απόφασης και όχι στην αιτιολογία και ισχύει και επί μερικής ακύρωσης (ΣΤΕ1086/2005). Επίσης το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι άμεσο υπό την έννοια ότι απαιτείται η παραδοχή των προβαλλόμενων ισχυρισμών να συνεπάγεται ευθέως ευμενή μεταβολή στη θιγείσα από την πληττόμενη πράξη νομική ή πραγματική κατάσταση του προσφεύγοντος (πρβλ. ΕΣ αποφ. Τμ. Μείζονος Σύθεσης 2826, 1652/2011). Κρίνεται, επομένως, με βάση το σύνδεσμο μεταξύ της προσβαλλόμενης πράξης και της επικαλούμενης από αυτόν ιδιότητας ή του συγκεκριμένου νομικού *status*.

28. Επειδή το άρθρο 1 παρ. 1 της Οδηγίας 89/665 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι παράνομες αποφάσεις των αναθετουσών αρχών να υπόκεινται στην άσκηση αποτελεσματικών και όσο το δυνατόν ταχύτερων προσφυγών (βλ. ενδεικτικά C-470/99, *Universale-Bau*, Συλλογή 2002, σ. I-11617, σκέψη 74 και της 19ης Ιουνίου 2003, *Fritsch, Chiari & Partner*, κλπ, C-410/01, Συλλογή 2003, σ. I-6413, σκέψη 30). Ωστόσο η άρνηση αναγνώρισης εννόμου συμφέροντος για άσκηση προσφυγής σε συγκεκριμένες περιπτώσεις προφανώς δεν περιορίζει την πρακτική αποτελεσματικότητα της εν λόγω Οδηγίας αλλά σε πολλές περιπτώσεις συνάδει στην σκοπούμενη επιτάχυνση και συνακόλουθα αποτελεσματικότητα της παροχής έννομης προστασίας. Επομένως, στο πλαίσιο ενσωμάτωσης της δικονομικής Οδηγίας 89/665/ΕΚ, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να παρέχουν το δικαίωμα ασκήσεως

Αριθμός απόφασης: 651/2019

προσφυγής σε οποιοδήποτε πρόσωπο επιδιώκει τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων (βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-240/01, 19.6.03, *W.Hackermuller*, Συλλ. 2003, I-6319, σκέψεις 18-19 και C-230/02, 12.2.04 *Grossmann Air Service*, σκ 26).

29. Επειδή κατά την έννοια του ενωσιακού δικαίου (βλ. σχετικά άρθρο 6 ΕΣΔΑ) ως ερμηνεύεται από το ΕΔΔΑ, η έννοια του «θιγόμενου» ταυτίζεται με το άτομο που βλάπτεται άμεσα από την αμφισβητούμενη πράξη ή παράλειψη (βλ. *Johnston* κα 18.12.1986, *Prager και Oberschlick*, 26.4.1995).

30. Επειδή, κατά τη θεωρία και νομολογία, το έννομο συμφέρον θα πρέπει να είναι και άμεσο από την άποψη ότι το προβαλλόμενο προσωπικό συμφέρον πρέπει να συνδέεται αιτιωδώς με το πρόσωπο του προσφεύγοντος, χωρίς να παρεμβάλλεται συμφέρον τρίτου, και ενεστώς, δηλαδή να είναι υπαρκτό και όχι μελλοντικό (Π. Δαγτόγλου, Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2014). Πρέπει, επομένως, να υπάρχει συρροή των κάτωθι : α) η προσβαλλόμενη πράξη να έχει προκαλέσει βλάβη, υλική ή ηθική, και β) να υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της προσβαλλόμενης πράξης και της προβαλλόμενης βλάβης (ΣτΕ 7μ. 1898/2016), ήτοι μια ειδική έννομη σχέση του προσφεύγοντα με την προσβαλλόμενη πράξη (Σπ. Βλαχόπουλος, Όψεις της δικαστικής προστασίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας – το παράδειγμα του ν. 2522/1997 για τα δημόσια έργα, 1998, σελ. 199, Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σελ. 745 επ.) άλλως να την υφίσταται υπό συγκεκριμένη ιδιότητα ως υποψηφίου στην οικεία διακήρυξη (ΣτΕ 880/2016 7μ. σκ. 13, 1844/2013 7μ. σκ. 15, 2973/1989), άλλως, ως ενδιαφερομένου μεν να συμμετάσχει σ' αυτήν, αλλά αποκλεισμένου δυνάμει ρήτρας της προκηρύξεως (ΣτΕ 4606/2012, 1982-1985, 1987/2011) και δεν αρκεί το γενικό δημόσιο ενδιαφέρον του κάθε πολίτη για την σύννομη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων (ΣτΕ 4391/2011 7μ., 2446/1992 7μ.). Περαιτέρω, δέον είναι το έννομο συμφέρον να είναι και ενεστώς, ήτοι η βλάβη που προκαλείται στον ενδιαφερόμενο να έχει ήδη επέλθει ή να είναι βέβαιο ότι θα επέλθει κατά το χρόνο άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 1442/97, ΔΔικ 1997/1136) και να υφίσταται σωρευτικά τόσο κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης, όσο και κατά την άσκηση της προσφυγής και την εξέταση αυτής (παρ. ενδεικτικά ΣτΕ 956/95 ΔΔικ 1995/577, ΣτΕ Ολομ. 280/96 ΔΔικ

Αριθμός απόφασης: 651/2019

1996/844, ΔΤΕ 416/2002λ 2239/2003, Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», *ΔιοικΔ*, 2010, τ. 4, σελ 846-7). Δεν νομιμοποιείται, επομένως, όποιος θεμελιώνει το έννομο συμφέρον του σε μελλοντικά και αβέβαια γεγονότα, τα οποία δεν αποτελούν αναγκαία συνέπεια της ακύρωσης της πράξης (ΣΤΕ 1425/93 ΔΔικ 1994/831).

31. Επειδή ελέγχεται αυτεπαγγέλτως η συνδρομή των ουσιαστικών κριτηρίων του εννόμου συμφέροντος με βάση το κατά πόσο από το έγγραφο της προσφυγής και τα στοιχεία του φακέλου αποδεικνύεται η ύπαρξη του έννομου συμφέροντος. Δεν αρκεί δηλαδή η προσφεύγουσα να επικαλείται την ύπαρξη έννομου συμφέροντος για άσκηση της προσφυγής αλλά απαιτείται η προσκόμιση και μάλιστα προαποδεικτικώς – ως ισχύει και στην ακυρωτική δίκη- των απαραίτητων για την απόδειξη αυτού στοιχείων (ΣΤΕ Ολομ. 4570/96, ΔΔικ 1997/673, ΣΤΕ 3664/1998, Βλαδίμηρος Δ. Μωυσίδης, «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας», Κατ' άρθρο ερμηνεία – νομολογία, Εκδόσεις Σάκκουλα ΑΕ. 2017). Υφίσταται, περαιτέρω, στα πλαίσια της μεν ακυρωτικής δίκης προαπόδειξη του εννόμου γεγονός που δεν καθιστά θεμιτή τη μεταγενέστερη προσαγωγή αποδεικτικών στοιχείων θεμελίωσης του εννόμου συμφέροντος ΣΤΕ 1393/2003) στη δε διαδικασία εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής το έννομο συμφέρον θα πρέπει να προαποδεικνύεται με την άσκησή της.

32. Επειδή, το έννομο συμφέρον του οικονομικού φορέα, που προσφεύγει ενώπιον της ΑΕΠΠ εξειδικεύεται αυθεντικά και αποκλειστικά από τον ίδιο, εξετάζεται δε από την τελευταία ως προς την νομιμότητά του, την απόδειξή του και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του που επιβάλλουν την έννομη προστασία του.

33. Επειδή η προαπόδειξη του εννόμου συμφέροντος δεν καθιστά δυσχερή την πρόσβαση του ενδιαφερόμενου στο δικαστήριο ή εν γένει στην προσήκουσα παροχή έννομης προστασίας (άρθρο 20 παρ. 1 του Συντ.) ούτε δημιουργεί (Δημήτριος Θ. Πυργάκης, *Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017) αντίθεση προς το άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ (ΣΤΕ 2980/2013). Μόνη, δε, εξαίρεση στην άνω αναφερθείσα υποχρέωση προαπόδειξης είναι να προκύπτει σαφώς και άνευ ουδεμίας αμφιβολίας από τις *ad hoc* ειδικές συνθήκες ότι θίγονται τα

Αριθμός απόφασης: 651/2019

επαγγελματικά και οικονομικά συμφέροντα του προσφεύγοντος (ΣΤΕ 2521/2004).

34. Επειδή έχει κριθεί από τη νομολογία ότι στις δημόσιες συμβάσεις ισχύει ο κανόνας της, κατά στάδια, προβολής των λόγων, ήτοι λόγοι που αφορούν σε προγενέστερο στάδιο δεν μπορούν να προβληθούν σε μεταγενέστερο, αλλά θα πρέπει να προβάλλονται επικαίρως (ΕΑ ΣΤΕ 207/2002, 295/2003, 602/2003, 884/2003, 69/2005, 1032/2005, 245/2011 κ.ά.). Η αρχή αυτή, της επίκαιρης και αυτοτελούς προσβολής των βλαπτικών πράξεων όλων των οργάνων του διαγωνισμού εντάσσεται στους αρνητικούς όρους του εννόμου συμφέροντος, αποκλείοντας τον παρεμπόπτοντα έλεγχο της νομιμότητας των λόγων αυτών με την ευκαιρία της προσβολής των μεταγενέστερων πράξεων ή παραλείψεων της διαγωνιστικής διαδικασίας με την προδικαστική προσφυγή (ΕΑ ΣΤΕ 305/2011, 65/2012).

35. Επειδή, υπό συγκεκριμένες περιπτώσεις, έχει κριθεί ότι η έννοια της «συγκεκριμένης σύμβασης» την οποία έχει συμφέρον ο προσφέρων να του ανατεθεί μπορεί να γίνει αντιληπτή όχι μόνο ως συγκεκριμένη διαδικασία συνάψεως δημόσιας σύμβασης αλλά ενδέχεται να αφορά το ίδιο το αντικείμενο της σύμβασης με την κίνηση νέας διαδικασίας (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 11-5-2017, *Archus και Gama*, C-131/16, σκ. 47 έως 59 και σχόλιο Κ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Δημόσιες συμβάσεις και συμβάσεις παραχώρησης*, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2019, σελ. 389 επόμε., Π. ΔΕΓΛΕΡΗΣ, *Οι δημόσιες συμβάσεις στην ενωσιακή έννομη τάξη*, τόμ. 1, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2019, σελ. 161 επόμε. και Ν. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ, «Το έννομο συμφέρον αποκλεισθέντος οικονομικού φορέα για την προσβολή πράξεων της διαγωνιστικής διαδικασίας αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων», *ΝΟΔΕΠΕ*, 2018, Ιούλ. -Αύγ.-Σεπτ., σελ. 8 επόμε.). Σε κάθε περίπτωση, οι «δικονομικές» Οδηγίες ουδόλως εμποδίζουν το εθνικό δίκαιο να προβλέπει ευρύτερο δικαίωμα άσκησης προσφυγών, παρέχοντας έννομο συμφέρον και σε περαιτέρω πρόσωπα (Π. ΔΕΓΛΕΡΗΣ, *Οι δημόσιες συμβάσεις στην ενωσιακή έννομη τάξη*, τόμ. 1, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2019, σελ. 166).

36. Επειδή με την υπό εξέταση προσφυγή της η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι με την ως άνω υπουργική απόφαση επέρχεται ουσιώδης μεταβολή του εργοδοτικού κόστους και διαφοροποιούνται τα οικονομικά δεδομένα με τα οποία διαμόρφωσε την οικονομική της προσφορά, η οποία

Αριθμός απόφασης: 651/2019

και κατά τη διαδικασία των εκτελεστικών συμβάσεων δεν δύναται, επί ποινή αποκλεισμού, να είναι μεγαλύτερη από την μηνιαία, εξάμηνη ή και την ετήσια τιμή που περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό της Συμφωνίας-πλαίσιο. Προκειμένου να αποδείξει τους ισχυρισμούς της προβαίνει σε μαθηματικούς υπολογισμούς, τους οποίους δεν αμφισβητεί η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της, σύμφωνα με τους οποίους το ελάχιστο νόμιμο μηνιαίο εργατικό κόστος ανέρχεται σε 39.895,95 ευρώ ενώ οι αναλογούσες επ' αυτού νόμιμες κρατήσεις επί του εργοδοτικού κόστους ανέρχονται σε επιπλέον 5.673,33 ευρώ, και, συνολικά, σε 45.569,28 ευρώ. Όπως δε προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, στην οικονομική της προσφορά η προσφεύγουσα υπολογίζει συνολική μηνιαία δαπάνη (συμπεριλαμβανομένου διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων και εργολαβικού κέρδους) 39.478 ευρώ, ήτοι χαμηλότερη και από το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος μαζί με τις αναλογούσες κρατήσεις όπως έχει πλέον διαμορφωθεί.

37. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης ορίζεται ότι οι πίνακες της οικονομικής προσφοράς και ανάλυσης προσφοράς, συμπληρώνονται σύμφωνα με την κείμενη εργατική νομοθεσία και ότι στον υποφάκελο της οικονομικής προσφοράς να περιλαμβάνεται η συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, εφόσον αυτή έχει συναφθεί και τελεί σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ν. 3863/10, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν.4144/13 (ΠΡΟΣΘΗΚΗ «2» ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α» και ίδια υπό στ'), ότι κατά τη διαδικασία των εκτελεστικών συμβάσεων, απαιτείται η υποβολή νέας κλειστής οικονομικής προσφοράς από τους συμβαλλόμενους στη Συμφωνία Πλαίσιο προμηθευτές η οποία επί ποινή αποκλεισμού δε δύναται να είναι μεγαλύτερη από τη μηνιαία, την εξάμηνη ή και την ετήσια τιμή που περιλαμβάνεται στη συναφθείσα Συμφωνία Πλαίσιο (άρθρο 5.9, Προσθήκη 3 στο Παράρτημα Α, 2.2.1 Υποδείγματος Συμφωνίας-πλαίσιο), ότι κατά την εκτέλεση της συμφωνίας πλαίσιο, ο ανάδοχος οφείλει να τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου (άρθρο 16, άρθρο 3 Υποδείγματος Συμφωνίας-πλαίσιο), ότι η χρονική διάρκεια της Συμφωνίας Πλαίσιο, ορίζεται για χρονικό διάστημα

Αριθμός απόφασης: 651/2019

τεσσάρων (4) ετών ή άλλως 48 μηνών, αρχομένης από την επομένη ημέρα της υπογραφής της Συμφωνίας Πλαίσιο, χωρίς μεταβολή των όρων της παρούσας Συμφωνίας Πλαίσιο και της αμοιβής του αναδόχου και ότι η τιμή της παρούσας Συμφωνίας Πλαίσιο, θα παραμείνει σταθερή κατά τη διάρκεια της 48μηνιας ισχύος της (2.2. Υποδείγματος Συμφωνίας-Πλαίσιο) και, τέλος, ότι ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί απαρέγκλιτα τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Ειδικότερα, υποχρεούται να καταβάλλει στους εργαζόμενους τις νόμιμες αποδοχές, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερες των προβλεπομένων από την οικεία (κλαδική) Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) ή Διαιτητική Απόφαση (Δ.Α.), να τηρεί το νόμιμο ωράριο, να παρέχει την προβλεπόμενη ασφαλιστική κάλυψη και να καλύπτει τους ισχύοντες όρους υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, όπως και κάθε άλλη υποχρέωση η οποία προκύπτει από την κείμενη νομοθεσία. Επίσης υποχρεούται να εκπληρώνει όλες του τις υποχρεώσεις απέναντι στο Δημόσιο, τους ασφαλιστικούς φορείς και κάθε τρίτο, έγκαιρα και εμπρόθεσμα (3.2. Υποδείγματος Συμφωνίας-Πλαίσιο).

Επομένως, κατά τα ως άνω διαλαμβανόμενα, ήδη από το στάδιο ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, η αύξηση του κατώτατου ημερομισθίου σε 29,04 ευρώ, ήτοι κατά ποσοστό 10,91% περίπου για τους εργαζόμενους άνω των 25 ετών και κατά ποσοστό 27,20% για τους εργαζόμενους κάτω των 25 ετών, καθιστά λογικά αναπόφευκτη τη βλάβη της προσφεύγουσας δοθέντος ότι η οικονομική της προσφορά με τις προσφερόμενες τιμές και κατά τα προβλεπόμενα στους όρους της Διακήρυξης, έχει, άνευ υπαιτιότητάς της, καταστεί ζημιογόνος γι' αυτήν προκειμένου να εκτελέσει τη σύμβαση. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα, αν και προσωρινή ανάδοχος, θεμελιώνει έννομο συμφέρον να αιτηθεί την ακύρωση της προσβαλλόμενης η οποία, ως προς το διατακτικό της, δεν είναι εντέλει επωφελής γι' αυτήν, προκειμένου να καταστεί δυνατό να συμμετέχει σε διαγωνιστική διαδικασία με το ίδιο μεν αντικείμενο αλλά με όρους που θα της επιτρέψουν να υποβάλλει κανονική οικονομική προσφορά κατά τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί κατώτατου εργατικού κόστους.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

38. Επειδή η Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ 39/2017 κοινοποίησε, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» στις 23-04-2019 την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής.

39. Επειδή στις 2-05-2019 η πρώτη παρεμβαίνουσα άσκησε την με αρ. ΠΑΡ 378/2019 παρέμβασή της σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 η οποία κοινοποιήθηκε από την ίδια αυθημερόν στην ΑΕΠΠ με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

40. Επειδή η ως άνω παρέμβαση έχει ασκηθεί κατ' αρχήν παραδεκτώς, καθώς, , έχει ασκηθεί εμπροθέσμως, δοθέντος ότι η υπό εξέταση προσφυγή κοινοποιήθηκε προς την παρεμβαίνουσα εταιρεία στις 22-04-2019 και είναι νομίμως υπογεγραμμένη.

41. Επειδή στις 2-05-2019 η δεύτερη παρεμβαίνουσα άσκησε την με αρ. ΠΑΡ 379/2019 παρέμβασή της σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 η οποία κοινοποιήθηκε από την ίδια στην ΑΕΠΠ αυθημερόν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

42. Επειδή η ως άνω παρέμβαση έχει ασκηθεί κατ' αρχήν παραδεκτώς, καθώς, , έχει ασκηθεί εμπροθέσμως, δοθέντος ότι η υπό εξέταση προσφυγή κοινοποιήθηκε προς την παρεμβαίνουσα εταιρεία στις 22-04-2019 και είναι νομίμως υπογεγραμμένη.

43. Επειδή στις 3-05-2019 η τρίτη παρεμβαίνουσα άσκησε την με αρ. ΠΑΡ 391/2019 παρέμβασή της σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 η οποία κοινοποιήθηκε από την ίδια στην ΑΕΠΠ αυθημερόν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

44. Επειδή η ως άνω παρέμβαση έχει ασκηθεί κατ' αρχήν παραδεκτώς, καθώς, , έχει ασκηθεί εμπροθέσμως, δοθέντος ότι η υπό εξέταση προσφυγή κοινοποιήθηκε προς την παρεμβαίνουσα εταιρεία στις 22-04-2019 και είναι νομίμως υπογεγραμμένη.

45. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 362, παρ. 3 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: *«3. Κάθε ενδιαφερόμενος, του οποίου επηρεάζονται τα συμφέροντα, δικαιούται να ασκήσει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της προσφυγής, σύμφωνα με την παράγραφος 1 του άρθρου 365, παρέμβαση ενώπιον της ΑΕΠΠ,*

Αριθμός απόφασης: 651/2019

σύμφωνα με την παράγραφο 1 και κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, προσκομίζοντας όλα τα κρίσιμα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του».

46. Επειδή η έννοια του εννόμου συμφέροντος εκλαμβάνεται κατά τον ίδιο τρόπο τόσο για τον αιτούντα όσο και για τον παρεμβαίνοντα ως προς το εύρος του παρόλο που δέον να εξετάζεται αυτόνομα (βλ. Ε. ΠΑΥΛΙΔΟΥ, *Η συμμετοχή του τρίτου στη Διοικητική Δίκη, Παρέμβαση – Τριτανακοπή*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, σελ. 124 επόμε.).

47. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η πρώτη, η δεύτερη και τρίτη παρεμβαίνουσα έχουν υποβάλει αποδεκτές προσφορές στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία. Περαιτέρω, η πρώτη και η δεύτερη παρεμβαίνουσα έχουν αναδειχθεί ως προσωρινοί ανάδοχοι αλλά σε σειρά μειοδοσίας δεύτερη και τρίτη αντίστοιχα, υποβάλλοντας υψηλότερες οικονομικές προσφορές ενώ η τρίτη παρεμβαίνουσα είναι τελευταία στη σειρά κατάταξης με την υψηλότερη τιμή στην οικονομική της προσφορά. Ωστόσο, άπασες οι παρεμβαίνουσες έχουν υποβάλει προσφορές με προβλεπόμενο συνολικό μηνιαίο κόστος χαμηλότερο του προϋπολογιζόμενου, ήτοι των 43.416,67 (521.000 ευρώ της ετήσιας προϋπολογιζόμενης δαπάνης :12 μήνες) και, επομένως, χαμηλότερο και του ποσού που αντιστοιχεί στο ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος και στις αναλογούσες κρατήσεις όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί κατά τα ως άνω διαλαμβανόμενα, δηλαδή των 45.569,28 ευρώ.

48. Επειδή παρέμβαση ενώπιον της ΑΕΠΠ ασκείται για τη διατήρηση της προσβαλλόμενης πράξης και, ως εκ τούτου, για τον παρεμβαίνοντα ερευνάται η βλάβη του όχι από την ίδια την πράξη αλλά από την ενδεχόμενη ακύρωσή της ώστε να ταχθεί υπέρ της διατήρησής της σε ισχύ. Επομένως, κατά τα ως άνω εκτεθέντα, οι παρεμβαίνουσες δεν θα υποστούν βλάβη από την ακύρωση της προσβαλλόμενης και, σε κάθε περίπτωση, δεν αντλούν ωφέλεια από τη διατήρηση της ισχύος της. Περαιτέρω, οι ισχυρισμοί της τρίτης παρεμβαίνουσας ότι θεμελιώνει άμεσο, ενεστώς και ίδιο έννομο συμφέρον για τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας ως νόμιμη συμμετέχουσα διότι θίγεται ευθέως όχι μόνο οικονομικά αλλά πρωτίστως ηθικά και επαγγελματικά από την αποδοχή της υπό εξέταση προδικαστικής

Αριθμός απόφασης: 651/2019

προσφυγής πρέπει να απορριφθούν ως αόριστοι, και, άρα, απαράδεκτοι, σε κάθε δε περίπτωση ως αναπόδεικτοι δοθέντος ότι δεν υπάρχει καμία αναφορά στον τρόπο που η ακύρωση της προσβαλλόμενης τη θίγει κατά τους ως άνω τρόπους.

49. Επειδή, το άρθρο 18 με τίτλο «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του Ν. 4412/2016 προβλέπει τα εξής στην παρ. 1: *«1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης.*

Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων.

Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...].»

50. Επειδή το άρθρο 39 του Ν.4412/2016 με τίτλο «Συμφωνίες-πλαίσιο» ορίζει: *« 1. Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσιο κατά την έννοια της περίπτωσης 10 της παραγράφου 1 του άρθρου 2 εφόσον εφαρμόζουν τις διατάξεις που προβλέπονται στο παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221). Η διάρκεια μιας συμφωνίας-πλαίσιο δεν υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, δεόντως δικαιολογημένων, ιδίως λόγω του αντικείμενου της συμφωνίας-πλαίσιο.*

2. Οι συμφωνίες – πλαίσιο οι οποίες συνάπτονται για χρονικό διάστημα μικρότερο των τεσσάρων ετών μπορεί να παραταθούν χωρίς όμως αυτές να υπερβούν το ανώτατο διάστημα των τεσσάρων ετών του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον υπάρχει η σχετική πρόβλεψη παρατάσεως στα έγγραφα της σύμβασης. Η διάρκεια εκτέλεσης των επιμέρους συμβάσεων, που συνάπτονται

Αριθμός απόφασης: 651/2019

εντός του χρόνου υλοποίησης της συμφωνίας – πλαίσιο, μπορεί να υπερβαίνουν το χρόνο λήξης της συμφωνίας- πλαίσιο.

3. Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο ανατίθενται, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο, καθώς και στις παρ. 4 και 5. Οι διαδικασίες αυτές μπορούν να εφαρμόζονται μόνο μεταξύ των αναθετουσών αρχών που ορίζονται με σαφήνεια για το σκοπό αυτόν στην προκήρυξη διαγωνισμού ή την πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος και των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαίσιο που έχει συναφθεί. Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να συνεπάγονται ουσιώδεις τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας-πλαίσιο, ιδίως στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 4.

4. Όταν συνάπτεται συμφωνία-πλαίσιο με ένα μόνο οικονομικό φορέα, οι συμβάσεις που βασίζονται σε αυτή τη συμφωνία-πλαίσιο ανατίθενται, σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας-πλαίσιο. Για την ανάθεση των συμβάσεων αυτών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διαβουλεύονται γραπτώς με τον οικονομικό φορέα που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία-πλαίσιο, ζητώντας του, εάν χρειάζεται, να συμπληρώσει την προσφορά του.

5. Όταν συνάπτεται συμφωνία-πλαίσιο με περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς, η εν λόγω συμφωνία-πλαίσιο εκτελείται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α), σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της συμφωνίας-πλαίσιο, χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού, εφόσον αναφέρονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και προμηθειών, και οι αντικειμενικές προϋποθέσεις για τον προσδιορισμό του συμβαλλόμενου στη συμφωνία-πλαίσιο οικονομικού φορέα που θα τις εκτελέσει· οι εν λόγω όροι αναγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης για τη συμφωνία-πλαίσιο,

β) όταν στη συμφωνία-πλαίσιο αναφέρονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και αγαθών, εν μέρει χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού, σύμφωνα με την περίπτωση α', και εν μέρει με την προκήρυξη νέου διαγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαίσιο, σύμφωνα με την περίπτωση γ',

Αριθμός απόφασης: 651/2019

εφόσον προβλέπεται τέτοια δυνατότητα από τις αναθέτουσες αρχές στα έγγραφα της σύμβασης για τη συμφωνία πλαίσιο. Η επιλογή αν συγκεκριμένα έργα, αγαθά ή υπηρεσίες αγοράζονται κατόπιν προκήρυξης νέου διαγωνισμού ή άμεσα, σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο, γίνεται με αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης για τη συμφωνία-πλαίσιο. Τα έγγραφα της σύμβασης προσδιορίζουν επίσης τους όρους του νέου διαγωνισμού. Οι δυνατότητες που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας περίπτωσης εφαρμόζονται επίσης σε οποιαδήποτε τμήμα μιας συμφωνίας-πλαίσιο για την οποία έχουν τεθεί όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και αγαθών, ανεξαρτήτως αν έχουν τεθεί όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και αγαθών για τα λοιπά τμήματα,

γ) αν στη συμφωνία-πλαίσιο δεν έχουν καθορισθεί όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή έργων, υπηρεσιών και αγαθών, με νέο διαγωνισμό μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας πλαίσιο.

6. Οι διαγωνισμοί που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 5 βασίζονται στους ίδιους όρους με αυτούς που ίσχυαν για την ανάθεση της συμφωνίας-πλαίσιο, και, όπου κριθεί απαραίτητο, σε ακριβέστερα διατυπωμένους όρους και, όπου ενδείκνυται, σε άλλους όρους που αναφέρονται στα έγγραφα της σύμβασης για τη συμφωνία-πλαίσιο, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

α) για κάθε σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί, οι αναθέτουσες αρχές διαβουλεύονται γραπτώς με τους οικονομικούς φορείς που είναι ικανοί να εκτελέσουν τη σύμβαση,

β) οι αναθέτουσες αρχές ορίζουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή προσφορών για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση, λαμβανομένων υπόψη παραμέτρων όπως η πολυπλοκότητα του αντικειμένου της σύμβασης και ο απαραίτητος χρόνος για την αποστολή των προσφορών,

γ) οι προσφορές υποβάλλονται γραπτώς και δεν ανοίγονται έως τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας απάντησης,

δ) οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν κάθε σύμβαση στον προσφέροντα που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στα έγγραφα της σύμβασης για τη συμφωνία-πλαίσιο.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

7. Όταν το αντικείμενο της συμφωνίας - πλαίσιο με περισσότερους οικονομικούς φορείς υποδιαιρείται σε περισσότερα τμήματα, καλούνται σε διαβούλευση μόνο οι οικονομικοί φορείς των τμημάτων που ανταποκρίνονται στο εκάστοτε αντικείμενο της εκτελεστικής σύμβασης.

8. Στην περίπτωση των συμφωνιών – πλαίσιο με περισσότερους οικονομικούς φορείς, στο πλαίσιο των διαγωνισμών που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 5:

α) κατά την υποβολή των προσφορών, εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 79, προκειμένου οι οικονομικοί φορείς να αποδείξουν ότι εξακολουθούν να πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις, όπως έχουν καθοριστεί στα έγγραφα της σύμβασης για τη συμφωνία-πλαίσιο,

β) πριν από την ανάθεση κάθε σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον/τους προσφέροντα/ες στον/στους οποίους έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει/ουν ενημερωμένα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 79 και 80, και κατά περίπτωση, το άρθρο 82. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 79.

9. Οι συμφωνίες - πλαίσιο αποστέλλονται για προληπτικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά τις οικείες διατάξεις, ενώ οι εκτελεστικές αυτών συμβάσεις μόνο εφόσον η αξία τους υπερβαίνει αυτοτελώς τα εκάστοτε ισχύοντα όρια [...]».

51. Επειδή το άρθρο 53 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης» προβλέπει τα εξής: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως:

[...]ζ) την πηγή χρηματοδότησης και τον τρόπο πληρωμής,

η) το νόμισμα της προσφερόμενης τιμής,

θ) τις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος, σύμφωνα και με την παρ. 10,

Αριθμός απόφασης: 651/2019

ι) τις απαιτούμενες εγγυήσεις τον τύπο, τα ποσοστά, το νόμισμα, το χρόνο υποβολής των εγγυήσεων, όλους τους σχετικούς όρους αυτών, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις, εάν ζητούνται, [...]

ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς,

ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής,

ιθ) οποιοσδήποτε τροποποιήσεις με τη μορφή σαφών, ακριβών και κατηγορηματικών ρητρών αναθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως ρητρών αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεων, κατά το άρθρο 132 [...].

52. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 92 «Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής» του ν. 4412/2016, ορίζεται «5. Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή:

α) η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των σημείων α΄ έως στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και

β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010».

53. Επειδή στο άρθρο 106 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «1. Η αναθέτουσα αρχή με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης:

α) εφόσον η διαδικασία απέβη άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών ή αιτήσεων ή αποκλεισμού όλων των προσφερόντων ή συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος βιβλίου και τα έγγραφα της σύμβασης ή

β) στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 105,

Αριθμός απόφασης: 651/2019

2. Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης μπορεί να λάβει χώρα με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης,

β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικείμενου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο,

γ) αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης,

δ) αν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη,

ε) στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 97,

στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος όπως ιδίως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

3. Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

4. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, η αναθέτουσα αρχή ακυρώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών.

5. Η αναθέτουσα αρχή διατηρεί, επίσης, το δικαίωμα, μετά από γνώμη του αρμοδίου οργάνου, να αποφασίσει, παράλληλα με τη ματαίωση της διαδικασίας σύναψης, και την επανάληψη οποιασδήποτε φάσης της διαδικασίας σύναψης, με τροποποίηση ή μη των όρων της ή την προσφυγή στη διαδικασία των άρθρων 29 ή 32, εφόσον, στην τελευταία αυτή περίπτωση, πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων αυτών.

6. Ειδικά για την περίπτωση δ' της παραγράφου 2 για τη ματαίωση της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, απαιτείται γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου του Υπουργείου στο οποίο υπάγεται ή από το οποίο

Αριθμός απόφασης: 651/2019

εποπτεύεται η αναθέτουσα αρχή ή του τεχνικού συμβουλίου της οικείας περιφέρειας, όταν στο οικείο Υπουργείο δεν υφίσταται τεχνικό συμβούλιο και όταν αναθέτουσες αρχές είναι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού ή ενώσεις ή νομικά πρόσωπα των οργανισμών αυτών [...]».

54. Επειδή στο άρθρο 130 του Ν.4412/2016 ορίζεται: «1. Οι αναθέτουσες αρχές επιβάλλουν τον όρο ότι κατά την εκτέλεση της σύμβασης ο ανάδοχος τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α΄. Ειδικά: α) στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης, περιλαμβάνονται, επιπλέον του όρου του πρώτου εδαφίου, τα στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις α΄ έως στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α΄ 115), όπως εκάστοτε ισχύει, καθώς και ο ειδικός όρος της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου και β) στις συμβάσεις προμηθειών προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2939/2001, επιπλέον του όρου του πρώτου εδαφίου περιλαμβάνεται ο όρος ότι ο ανάδοχος υποχρεούται κατά την υπογραφή της σύμβασης και καθ΄ όλη τη διάρκεια εκτέλεσης να τηρεί τις υποχρεώσεις των παραγράφων 2 και 11 του άρθρου 4β ή και της παρ. 1 του άρθρου 12 ή και της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν.2939/2001. Η τήρηση των υποχρεώσεων ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή μέσω του αρχείου δημοσιοποίησης εγγεγραμμένων παραγωγών στο Εθνικό Μητρώο Παραγωγών (ΕΜΠΑ) που τηρείται στην ηλεκτρονική σελίδα του Ε.Ο.ΑΝ. εντός της προθεσμίας της παραγράφου 4 του άρθρου 105 και αποτελεί προϋπόθεση για την υπογραφή του συμφωνητικού, στο οποίο γίνεται υποχρεωτικά μνεία του αριθμού ΕΜΠΑ του υπόχρεου παραγωγού. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων του προηγούμενου εδαφίου έχει τις συνέπειες της παραγράφου 5 του άρθρου 105. Οι όροι της παρούσας παραγράφου αναφέρονται ήδη στα έγγραφα της σύμβασης [.....]».

55. Επειδή στο άρθρο 132 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι συμβάσεις και οι συμφωνίες-πλαίσιο μπορούν να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

Αριθμός απόφασης: 651/2019

α) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας τους, προβλέπονται σε σαφείς, ακριβείς και ρητές ρήτρες αναθεώρησης στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται και ρήτρες αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεις. Οι ρήτρες αυτές αναφέρουν το αντικείμενο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή προαιρέσεων, καθώς και τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να ενεργοποιηθούν. Δεν προβλέπουν τροποποιήσεις ή προαιρέσεις που ενδέχεται να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο·

β) για τα συμπληρωματικά έργα, υπηρεσίες ή αγαθά από τον αρχικό ανάδοχο, τα οποία κατέστησαν αναγκαία και δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, εφόσον η αλλαγή αναδόχου:

αα) δεν μπορεί να γίνει για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, π.χ. απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις που παρασχέθηκαν με τη διαδικασία σύναψης της αρχικής σύμβασης, και

ββ) θα συνεπαγόταν σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή.

Ωστόσο, οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.

Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221).

γ) όταν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή,

ββ) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης,

γγ) οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.

Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου,

δ) όταν ένας νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο ανατέθηκε αρχικά η σύμβαση από την αναθέτουσα αρχή, συνεπεία:

Αριθμός απόφασης: 651/2019

αα) ρητής ρήτρας αναθεώρησης ή προαίρεσης, σύμφωνης με την περίπτωση α΄,

ββ) ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου, λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένων της εξαγοράς, της απορρόφησης, της συγχώνευσης ή καταστάσεων αφερεγγυότητας ιδίως στο πλαίσιο προπτωχευτικών ή πτωχευτικών διαδικασιών, από άλλον οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καθορίστηκαν αρχικά, υπό τον όρο ότι η διαδοχή δεν συνεπάγεται άλλες ουσιώδεις τροποποιήσεις της σύμβασης και δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου ή

γγ) περίπτωσης που η αναθέτουσα αρχή αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις του κύριου αναδόχου έναντι των υπεργολάβων του και εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στις κείμενες διατάξεις, σύμφωνα με το άρθρο 131,

ε) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της αξίας τους, δεν είναι ουσιώδεις κατά την έννοια της παρ. 4.

Οι αναθέτουσες αρχές που τροποποιούν μία σύμβαση στις περιπτώσεις των περιπτώσεων β΄ και γ΄ δημοσιεύουν σχετική γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης. Η γνωστοποίηση αυτή περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Ζ΄ του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α΄ και δημοσιεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 65.

2. Χωρίς να απαιτείται επαλήθευση αν τηρούνται οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α΄ έως δ΄ της παρ. 4, οι συμβάσεις μπορεί να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με το παρόν Βιβλίο, εφόσον η αξία της τροποποίησης είναι κατώτερη και των δύο ακόλουθων τιμών:

α) των κατώτατων ορίων του άρθρου 5, και

β) του δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών και του 15% της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις συμβάσεις έργων.

Η τροποποίηση δεν μπορεί να μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η αξία τους υπολογίζεται βάσει της καθαρής σωρευτικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

3. Για τον υπολογισμό της τιμής που προβλέπεται στην παρ. 2 και στις περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 1, όταν η σύμβαση περιλαμβάνει ρήτρα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής, η αναπροσαρμοσμένη τιμή είναι η τιμή αναφοράς.

4. Η τροποποίηση σύμβασης ή συμφωνίας-πλαίσιο κατά τη διάρκειά της θεωρείται ουσιώδης κατά την έννοια της περίπτωσης ε' της παρ. 1, εφόσον καθιστά τη σύμβαση ή τη συμφωνία-πλαίσιο ουσιωδώς διαφορετική, ως προς τον χαρακτήρα, από την αρχικώς συναφθείσα. Σε κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, μία τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης όταν πληροί μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν είχαν αποτελέσει μέρος της αρχικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης, θα είχαν επιτρέψει τη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή στην αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που επελέγη αρχικώς ή θα προσέλκυαν και άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης σύμβασης,

β) η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο υπέρ του αναδόχου, κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο,

γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο,

δ) όταν νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικώς η σύμβαση σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1.

5. Απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με το παρόν Βιβλίο, για τροποποιήσεις των διατάξεων μίας δημόσιας σύμβασης ή μίας συμφωνίας-πλαίσιο κατά τη διάρκειά τους, που είναι διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 1 και 2.

6. Στον έλεγχο νομιμότητας υπάγονται οι τροποποιητικές συμβάσεις, εφόσον η κύρια σύμβαση διήλθε από τον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν οι τροποποιήσεις δεν έχουν οικονομικό αντικείμενο και δεν είναι ουσιώδεις κατά την έννοια της παραγράφου 4,

β) όταν οι τροποποιήσεις γίνονται κατ' εφαρμογή της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του παρόντος και

Αριθμός απόφασης: 651/2019

γ) όταν μετά τον έλεγχο νομιμότητας της αρχικής σύμβασης αυτή εντάχθηκε σε πρόγραμμα χρηματοδότησης και το συνολικό ποσό της αρχικής σύμβασης δεν υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον όριο ελέγχου για τις συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις.

Στον έλεγχο νομιμότητας υπάγονται και τροποποιητικές συμβάσεις, δυνάμει των οποίων τροποποιείται σύμβαση της οποίας η αρχική αξία υπολείπταν του εκάστοτε ορίου του ελέγχου, εφόσον με την τροποποίηση αυτή προσαυξάνεται το οικονομικό αντικείμενο τόσο, ώστε η συνολική αξία της σύμβασης να υπερβαίνει το εκάστοτε όριο ελέγχου».

56. Επειδή οι σχετικοί όροι της διακήρυξης ορίζουν τα εξής : «[...] 2.

Δ ι α κ η ρ ύ σ σ ο υ μ ε

ηλεκτρονικό, ανοικτό, δημόσιο διαγωνισμό, για τη σύναψη Συμφωνίας-Πλαίσιο 4ετούς διάρκειας μεταξύ της ΑΣΔΥΣ/ΔΠΜ και μέχρι 3 οικονομικών φορέων (ή και μόνο με έναν οικονομικό φορέα σε περίπτωση ανεπαρκούς αριθμού οικονομικών φορέων), οι οποίοι πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις του διαγωνισμού, για την ανάδειξη μειοδότη - αναδόχου για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ), σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στα Παραρτήματα «Α» και «Β», με βάση τις λειτουργικές απαιτήσεις της Υπηρεσίας (Παράρτημα «Γ») και με κριτήριο ανάθεσης της συμφωνίας την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει της τιμής, συνολικού προϋπολογισμού για τα τέσσερα έτη, δύο εκατομμυρίων ογδόντα τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (2.084.000,00€) συμπεριλαμβανομένων των κρατήσεων, χωρίς ΦΠΑ 24% και ποσού δύο εκατομμυρίων πεντακοσίων ογδόντα τεσσάρων χιλιάδων εκατόν εξήντα ευρώ (2.584.160,00€) με ΦΠΑ 24%. Προϋπολογισθείσα αξία ανά έτος πεντακόσιες είκοσι μία χιλιάδες ευρώ (521.000,00€) χωρίς ΦΠΑ 24% και εξακόσιες σαράντα έξι χιλιάδες σαράντα ευρώ (646.040.000,00€) με ΦΠΑ 24%.

3. Το αντικείμενο της Συμφωνία Πλαίσιο αφορά στην παροχή υπηρεσιών καθαριότητας του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός σταθμός, ΟΦΘ, ΦΦΘ), τα οποία βρίσκονται στη Θεσσαλονίκη επί της οδού Γρηγορίου Λαμπράκη 3. Οι υπό ανάθεση υπηρεσίες καθαρισμού, τα ωράρια, τα υλικά καθαρισμού και λοιπές ειδικές απαιτήσεις, περιλαμβάνονται

Αριθμός απόφασης: 651/2019

στο Παράρτημα «Γ» των λειτουργικών απαιτήσεων, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας διακήρυξης.

4. Στον παρόντα διαγωνισμό, προβλέπεται η ανάδειξη τριών (3) αναδόχων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή σε αντίθετη περίπτωση (ανεπαρκής αριθμός οικονομικών φορέων) ενός οικονομικού φορέα. Οι απορρέουσες εκτελεστικές συμβάσεις θα έχουν διάρκεια ισχύος 6 μηνών ή ενός έτους.

5. Η παρούσα διαγωνιστική διαδικασία σύναψης Συμφωνίας-Πλαισίου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας διέπεται από το (ιζ) σχετικό.

6. Η Συμφωνία-Πλαίσιο θα έχει ισχύ για τέσσερα (4) έτη [...]**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α» ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ, ΑΝΟΙΚΤΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 40/18**

Άρθρο 1

Αντικείμενο του Διαγωνισμού

1.1 Η ανάδειξη μειοδότη - αναδόχου των υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός σταθμός - ΟΦΘ- ΦΦΘ), με τη σύναψη Συμφωνίας Πλαίσιο 4ετούς διάρκειας με τρεις (3) οικονομικούς Φορείς ή σε αντίθετη περίπτωση (ανεπαρκής αριθμός οικονομικών φορέων) με έναν οικονομικό φορέα. Ο διαγωνισμός θα διενεργηθεί με βάση τις λειτουργικές απαιτήσεις της Υπηρεσίας (Παράρτημα «Γ») και με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αποκλειστικά βάσει της τιμής, συνολικού προϋπολογισμού δύο εκατομμυρίων ογδόντα τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (2.084.000,00€) για τα τέσσερα έτη και πεντακοσίων είκοσι μίας χιλιάδων ευρώ (521.000,00€) ετησίως, συμπεριλαμβανομένων των κρατήσεων, χωρίς ΦΠΑ 24% [...]**3.8 Στον υποφάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» :**

3.8.1 Περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του προσφέροντα. Η Οικονομική Προσφορά υποβάλλεται ηλεκτρονικά επί ποινή απορρίψεως στον υποφάκελο «Οικονομική Προσφορά». Η οικονομική προσφορά, σύμφωνα με το άρθρο 95 του Ν.4412/16, συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. Στην συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή pdf, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ψηφιακά

Αριθμός απόφασης: 651/2019

υπογεγραμμένου ηλεκτρονικού αρχείου πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση, το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf. Εφόσον η οικονομική προσφορά δεν έχει αποτυπωθεί στο σύνολό της στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία. Στην Οικονομική Προσφορά αναγράφεται η τιμή και ο τρόπος πληρωμής, όπως ορίζεται κατωτέρω.

3.8.2 Οι συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού (εργολάβοι), επί ποινή αποκλεισμού, υποχρεούνται να υποβάλουν σε χωριστό φάκελο ανάλυση της οικονομικής τους προσφοράς, όπως στην Προσθήκη «2/Α» και επιπλέον να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, εφόσον αυτή έχει συναφθεί και τελεί σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ν. 3863/10, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν.4144/13. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Σημείωση: Οι προσφέροντες, πρέπει επίσης να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων.

3.8.3 Εφόσον ζητηθεί η χορήγηση προκαταβολής κατά τη διαδικασία σύναψης των εκτελεστικών συμβάσεων, η αντισυμβαλλόμενη εταιρεία υποχρεούται να προσκομίσει στην υπηρεσία την προβλεπόμενη από το άρθρο 72 του Ν.4412/16 εγγυητική επιστολή για την λήψη προκαταβολής εντός δέκα πέντε ημερών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Μετά την παρέλευση της ανωτέρω ημερομηνίας και στην περίπτωση που δεν

Αριθμός απόφασης: 651/2019

προσκομιστεί η εγγυητική επιστολή για την λήψη της προκαταβολής, ο χρόνος παράδοσης μετρά από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.

3.8.4 Σε περίπτωση μη υποβολής ή κατά παρέκκλιση των απαιτήσεων της διακήρυξης, υποβολής, δικαιολογητικών του υποφακέλου «Οικονομική Προσφορά», η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

3.8.5 Δεν αναγνωρίζεται, δε θεραπεύεται εκ των υστέρων και οδηγεί υποχρεωτικά σε απόρριψη της προσφοράς η εκ παραδρομής υποβολή δικαιολογητικών της οικονομικής προσφοράς στον (υπο)φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά». Ομοίως, δεν αναγνωρίζεται, δε θεραπεύεται εκ των υστέρων και οδηγεί σε απόρριψη της προσφοράς (λόγω μη εύρεσης κατά την ηλεκτρονική αποσφράγιση του (υπο)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά»), η εκ παραδρομής υποβολή δικαιολογητικού συμμετοχής ή δικαιολογητικού της τεχνικής προσφοράς στον υποφάκελο «Οικονομική Προσφορά».

3.8.6 Ο προσφέρων, εφόσον δεν έχει ασκήσει εμπροθέσμως την προσφυγή του άρθρου 361 του Ν.4412/16 κατά της διακήρυξης του διαγωνισμού, ή εφόσον έχει απορριφθεί η ανωτέρω προσφυγή, θεωρείται ότι αποδέχεται πλήρως και ανεπιφυλάκτως όλους τους όρους της διακήρυξης και δε δύναται, με την προσφορά του ή με οιονδήποτε άλλο τρόπο, να αποκρούσει, ευθέως ή εμμέσως, τους ανωτέρω όρους.

3.8.7 Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να απευθύνει αιτήματα, ηλεκτρονικά - μέσω της παρεχόμενης από το σύστημα εφαρμογής, στους προσφέροντες ή τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή τα δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες, από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Κατά τα λοιπά, ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 102 του Ν.4412/16. Οι συμμετέχοντες στο διαγωνισμό χρήστες - οικονομικοί φορείς, υποχρεούνται επί ποινή απορρίψεως της προσφοράς τους, να παρέχουν ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος και κατά περίπτωση εγγράφως (αν ζητηθεί) τις ζητούμενες διευκρινίσεις - συμπληρώσεις εντός των προθεσμιών που τους ορίζονται. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψήφιους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την Αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

3.8.8 Αποκλίσεις από τους απαραίτους όρους της διακήρυξης, έχουν ως συνέπεια τον αποκλεισμό των προσφορών.

Άρθρο 4

Χρόνος Ισχύος Προσφορών

4.1 Ο χρόνος ισχύος των προσφορών, καθορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες, ήτοι 365 ημερολογιακές ημέρες, προσμετρούμενες από την επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών, καθώς και για το χρόνο που αποδέχθηκαν οι συμμετέχοντες να παρατείνουν την προσφορά τους. Εάν οι διαγωνιζόμενοι κλήθηκαν να παρατείνουν την ισχύ των προσφορών τους, σύμφωνα με το άρθρο 97 του Ν.4412/16 και αποδέχθηκαν την παράταση, οι προσφορές τους ισχύουν και τους δεσμεύουν και για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα. [...].

Άρθρο 5

Προσφερόμενες Τιμές

5.1. Οι τιμές θα πρέπει να δίδονται σε Ευρώ, για την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων που ζητούνται από τον κύριο ανάδοχο και θα αναγράφονται ολογράφως και αριθμητικώς. Προσφορές που δεν δίνουν τις τιμές σε Ευρώ, θα απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Η αναγραφή της τιμής σε Ευρώ, μπορεί να γίνεται με δύο δεκαδικά ψηφία, εφόσον χρησιμοποιείται σε ενδιάμεσους υπολογισμούς. Το γενικό σύνολο στρογγυλοποιείται σε δυο δεκαδικά ψηφία, προς τα άνω εάν το τρίτο δεκαδικό ψηφίο είναι ίσο ή μεγαλύτερο του πέντε και προς τα κάτω εάν είναι μικρότερο του πέντε. Στις προσφερόμενες τιμές, θα περιλαμβάνονται τυχόν δασμοί, φόροι και λοιπές κρατήσεις.

5.2 Στις προσφερόμενες τιμές να περιλαμβάνονται οι τυχόν υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη νόμιμη επιβάρυνση που προβλέπεται από τις ισχύουσες κατά τη χρονική περίοδο που υλοποιείται η διαδικασία σύναψης της Συμφωνίας Πλαίσιο διατάξεις. Σε περίπτωση που οι κρατήσεις τροποποιηθούν κατά την ενεργοποίηση - υπογραφή των εκτελεστικών συμβάσεων, ο ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει νέα οικονομική προσφορά με τα νέα οικονομικά δεδομένα. Ο ΦΠΑ να δίδεται σε ξεχωριστή στήλη, σε περίπτωση δε που αναφέρεται εσφαλμένος ΦΠΑ, αυτός θα διορθώνεται από την Υπηρεσία.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

5.3 Εφόσον από την προσφορά δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή ή δεν δίδεται ενιαία τιμή για το σύνολο των υπηρεσιών καθαριότητας, η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

5.4 Η αναθέτουσα Αρχή, διατηρεί το δικαίωμα να ζητά από τους συμμετέχοντες, στοιχεία απαραίτητα για την τεκμηρίωση των προσφερομένων τιμών, ιδίως όταν αυτές είναι ασυνήθιστα χαμηλές για το αντικείμενο της προμήθειας, οι δε προμηθευτές υποχρεούνται να παρέχουν τα στοιχεία αυτά και να διευκολύνουν κάθε σχετικό έλεγχο της αναθέτουσας Αρχής. Στην περίπτωση κατά την οποία οι προσφερόμενες τιμές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, εφαρμόζονται τα καθοριζόμενα στο άρθρο 88 του Ν. 4412/16.[...]

5.6 Προσφορές που θέτουν όρο αναπροσαρμογής της τιμής απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

5.7 Για την ανάλυση των τιμών της Προσφοράς τους, οι υποψήφιοι Ανάδοχοι είναι υποχρεωμένοι να συμπληρώσουν τους ΠΙΝΑΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ όπως καθορίζονται στην Προσθήκη «2/Α» της παρούσας διακήρυξης.

5.8 Επιπλέον, θα θεωρηθούν απαράδεκτες προσφορές οι οποίες:

5.8.1 Υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και

5.8.2 Περιλαμβάνουν προσφερόμενη τιμή που υπερβαίνει την προϋπολογισθείσα αξία της παρούσας διακήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν.4412/16.

5.9 Κατά τη διαδικασία των εκτελεστικών συμβάσεων, απαιτείται η υποβολή νέας κλειστής οικονομικής προσφοράς (call offs), από τους συμβαλλόμενους στη Συμφωνία Πλαίσιο προμηθευτές, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάση της τιμής (χαμηλότερη) η οποία επί ποινή αποκλεισμού δε δύναται να είναι μεγαλύτερη από τη μηνιαία, την εξάμηνη ή και την ετήσια τιμή που περιλαμβάνεται στη συναφθείσα Συμφωνία Πλαίσιο.

5.10 Σε περίπτωση μη υποβολής προσφορών σε μίνι διαγωνισμούς (call offs), το 424 ΓΣΝΕ δύναται να προμηθευτεί από τον οικονομικό φορέα με τη χαμηλότερη τιμή της Συμφωνίας Πλαισίου. Σε περίπτωση της ίδιας τελικής τιμής, εφαρμόζονται τα καθοριζόμενα στην παράγραφοί, του άρθρου 90 του Ν.4412/16 (κλήρωση).

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Άρθρο 6

Εναλλακτικές προσφορές

Δεν γίνονται δεκτές εναλλακτικές προσφορές.[.....]

Άρθρο 8

Διαδικασία ηλεκτρονικής αξιολόγησης προσφορών - Ανάδειξη μειοδότη

Σχετικά με τη διαδικασία ηλεκτρονικής αξιολόγησης προσφορών - ανάδειξη μειοδότη ισχύουν τα καθοριζόμενα στα άρθρα 100, 102, 103 και 105 του Ν.4412/16.[.....]

12.3. Απαιτείται εγγύηση καλής εκτέλεσης της Συμφωνίας Πλαίσιο σε ποσοστό 0,5% επί της συνολικής αξίας της συμφωνίας, εκτός ΦΠΑ, από τον ανάδοχο (μειοδότη προμηθευτή) η οποία θα πρέπει να είναι σύμφωνη με το συνημμένο υπόδειγμα (Προσθήκη «1/Α») και προσκομίζεται στο στάδιο προ της υπογραφής της Συμφωνίας Πλαίσιο.

Άρθρο 13

Ματαίωση Διαδικασίας

Με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, ματαιώνεται η διαδικασία, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις και οι όροι, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο άρθρο 106 του Ν. 4412/16 [.....].

Άρθρο 16

Όροι Εκτέλεσης Σύμβασης κατά το Άρθρο 70 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

Κατά την εκτέλεση της συμφωνίας πλαίσιο, ο ανάδοχος οφείλει να τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α' του Ν.4412/16.[.....]

ΠΡΟΣΘΗΚΗ «2» ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α» ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Τα στοιχεία / κόστη της οικονομικής προσφοράς για τον καθαρισμό των χώρων του Νοσοκομείου είναι τα εξής:

α. Οικονομική προσφορά

Μηνιαίο ποσό, χωρίς ΦΠΑ (Σε ευρώ)

Μηνιαίο ποσό, με ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ)

6μηνιαίο ποσό, χωρίς ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ)

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Μηνιαίο ποσό, με ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ)

Ετήσιο ποσό, χωρίς ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ)

Ετήσιο ποσό, με ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ)

Συνολικό ποσό (για όλο το χρονικό διάστημα τις παροχής υπηρεσιών - 48 μήνες), με ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ).

β. Ανάλυση προσφοράς σύμφωνα με άρθρο 68 του Ν. 3863/2010 και το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013

Αριθμός εργαζομένων

Ημέρες και ώρες εργασίας

Σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγεται ο κάθε εργαζόμενος

Ύψος προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων στην σύμβαση

Ύψος ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά

Τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο

Διοικητικό κόστος παροχής υπηρεσιών (Συμπεριλαμβανομένων των κρατήσεων υπέρ τρίτων)

Κόστος αναλωσίμων

Εργολαβικό κέρδος

γ. Για τον υπολογισμό του μηνιαίου ποσού, να ληφθεί υπόψη το ημερήσιο πρόγραμμα καθαρισμού του Παραρτήματος «Γ» (Λειτουργικές Απαιτήσεις). Διευκρινίζεται ότι, ο μήνας περιλαμβάνει ενδεικτικά 30 ημέρες, εκ των οποίων οι 22 είναι εργάσιμες και οι 8 είναι μη εργάσιμες (Σάββατο, Κυριακή και Αργίες)

δ. Στην προσφορά τους, οι εταιρείες πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους (συμπεριλαμβανομένων των κρατήσεων υπέρ τρίτων), των αναλωσίμων και του εργολαβικού τους κέρδους, επί ποινή αποκλεισμού.

ε. Ο ανάδοχος βαρύνεται υποχρεωτικά με τις κρατήσεις υπέρ τρίτων που αναφέρονται στη παρούσα διακήρυξη. Οι κρατήσεις υπολογίζονται επί της καθαρής αξίας. Επιπρόσθετα, μετά την πληρωμή θα γίνεται παρακράτηση φόρου εισοδήματος 8% επί της καθαρής αξίας (προ ΦΠΑ) και μετά την αφαίρεση των κρατήσεων. Βεβαίωση χορηγείται από την Υπηρεσία για την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

στ. Οι πίνακες της οικονομικής προσφοράς και ανάλυσης προσφοράς, συμπληρώνονται σύμφωνα με την κείμενη εργατικά νομοθεσία. Στον υποφάκελο της οικονομικής προσφοράς, να περιλαμβάνεται η συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, εφόσον αυτή έχει συναφθεί και τελεί σε ισχύ. σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ν. 3863/10, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν.4144/13.

ζ. Η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί το δικαίωμα να ζητά από τους συμμετέχοντες στοιχεία απαραίτητα για την τεκμηρίωση των προσφερομένων τιμών (ιδίως όταν αυτές είναι ασυνήθιστα χαμηλές για το αντικείμενο του έργου), οι δε προμηθευτές υποχρεούνται να παρέχουν τα στοιχεία αυτά και να διευκολύνουν κάθε σχετικό έλεγχο της Αναθέτουσας Αρχής.

η. Μικρότερος προσφερόμενος αριθμός εργαζομένων και λιγότερες ώρες εργασίας από τα απαιτούμενα στις Λειτουργικές Απαιτήσεις του Παραρτήματος «Γ», επιφέρει αποκλεισμό της προσφοράς[...]**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Β» ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ, ΑΝΟΙΚΤΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ 40/18 [...]** Άρθρο 3 Κρατήσεις-Εξοδα

3.1. Ο προμηθευτής υπόκειται κατά την εκάστοτε πληρωμή σε κρατήσεις 14,22032%, επί της καθαρής αξίας του υλικού, όπως αναλύονται παρακάτω:

- α. 4,00% υπέρ ΜΤΣ
- β. 0,06% υπέρ Ε.Α.Α.ΔΗΣΥ
- γ. 0,0836 % υπέρ ΧΑΡΤ
- δ. 0,01672% υπέρ ΟΓΑ/ΧΑΡΤ.
- ε. 0,06% υπέρ ΑΕΠΠ
- στ. 8,000% υπέρ ΕΚΟΕΜΣ
- ζ. 2,000% υπέρ ΒΑΜ

Σύνολο κρατήσεων: 14,22032%

3.2. Επίσης οι προμηθευτές επιβαρύνονται με κρατήσεις και εισφορές υπέρ διαφόρων Ασφαλιστικών Ταμείων κτλ.

3.3. Από τους προμηθευτές θα παρακρατηθεί Φόρος Εισοδήματος (ΦΕ) σε ποσοστό οκτώ τοις εκατό (8%), στο ποσό που προκύπτει από την καθαρή αξία των παρεχόμενων υπηρεσιών αφαιρουμένων των κρατήσεων, σε εφαρμογή του άρθρου 64 του Ν.4172/2013.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

3.4. Ο αναλογούν ΦΠΑ βαρύνει την Υπηρεσία.[...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Ε» [.....]7.4 Ο προμηθευτής επιβαρύνεται με κρατήσεις 14,22032 % αναλυτικά όπως παρακάτω:

7.4.1 4,00% υπέρ ΜΤΣ

7.4.2 0,06% υπέρ Ε.Α.Α.ΔΗΣΥ

7.4.3 0,0836 % υπέρ ΧΑΡΤ

7.4.4 0,01672% υπέρ ΟΓΑ/ΧΑΡΤ.

7.4.5 0,06% υπέρ ΑΕΠΠ

7.4.6. 8,000% υπέρ ΕΚΟΕΜΣ

7.4.7 2,000% υπέρ ΒΑΜ

Σύνολο κρατήσεων: 14,22032%

7.5. Επίσης οι προμηθευτές επιβαρύνονται με:

7.5.1 Μεταφορικά, ζυγιστικά, εκφορτωτικά, δασμούς και λοιπά έξοδα, μέχρι την οριστική παράδοση των συμβατικών υπηρεσιών.

7.5.2 Κρατήσεις και εισφορές υπέρ διαφόρων Ασφαλιστικών Ταμείων κτλ.

7.6 Από τους προμηθευτές θα παρακρατηθεί Φόρος Εισοδήματος (ΦΕ) σε ποσοστό οκτώ τοις εκατό (8%), στο ποσό που προκύπτει από την καθαρή αξία των παρεχόμενων υπηρεσιών αφαιρουμένων των κρατήσεων, σε εφαρμογή του άρθρου 64 του Ν.4172/2013.

7.7 Ο αναλογούν ΦΠΑ βαρύνει την Υπηρεσία[...ΠΡΟΣΘΗΚΗ «2» ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α» ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Τα στοιχεία / κόστη της οικονομικής προσφοράς για τον καθαρισμό των χώρων του Νοσοκομείου είναι τα εξής:

α. Οικονομική προσφορά

Μηνιαίο ποσό, χωρίς ΦΠΑ (Σε ευρώ)	
Μηνιαίο ποσό, με ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ)	
6μηνιαίο ποσό, χωρίς ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ)	
6μηνιαίο ποσό, με ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ)	
Ετήσιο ποσό, χωρίς ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ)	

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Ετήσιο ποσό, με ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ)	
Συνολικό ποσό (για όλο το χρονικό διάστημα τις παροχής υπηρεσιών - 48 μήνες), με ΦΠΑ 24% (Σε ευρώ).	

β. Ανάλυση προσφοράς σύμφωνα με άρθρο 68 του Ν. 3863/2010 και το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013

Αριθμός εργαζομένων	
Ημέρες και ώρες εργασίας	
Σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγεται ο κάθε φρονιζόμενος	
Ύψος προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων στην σύμβαση	
Ύψος ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά	
Τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο	
Διοικητικό κόστος παροχής υπηρεσιών (Συμπεριλαμβανομένων των κρατήσεων υπέρ τρίτων)	
Κόστος αναλωσίμων	
Εργολαβικό κέρδος	

γ. Για τον υπολογισμό του μηνιαίου ποσού, να ληφθεί υπόψη το ημερήσιο πρόγραμμα καθαρισμού του Παραρτήματος «Γ» (Λειτουργικές Απαιτήσεις). Διευκρινίζεται ότι, ο μήνας περιλαμβάνει ενδεικτικά 30 ημέρες, εκ των οποίων οι 22 είναι εργάσιμες και οι 8 είναι μη εργάσιμες (Σάββατο, Κυριακή και Αργίες)

δ. Στην προσφορά τους, οι εταιρείες πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους (συμπεριλαμβανομένων των κρατήσεων υπέρ τρίτων), των αναλωσίμων και του εργολαβικού τους κέρδος, επί ποινή αποκλεισμού.

ε. Ο ανάδοχος βαρύνεται υποχρεωτικά με τις κρατήσεις υπέρ τρίτων που αναφέρονται στη παρούσα διακήρυξη. Οι κρατήσεις υπολογίζονται επί της καθαρής αξίας. Επιπρόσθετα, μετά την πληρωμή θα γίνεται παρακράτηση φόρου εισοδήματος 8% επί της καθαρής αξίας (προ ΦΠΑ) και μετά την

Αριθμός απόφασης: 651/2019

αφαίρεση των κρατήσεων. Βεβαίωση χορηγείται από την Υπηρεσία για την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος.

στ. Οι πίνακες της οικονομικής προσφοράς και ανάλυσης προσφοράς, συμπληρώνονται σύμφωνα με την κείμενη εργατικά νομοθεσία. Στον υποφάκελο της οικονομικής προσφοράς, να περιλαμβάνεται η συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, εφόσον αυτή έχει συναφθεί και τελεί σε ισχύ. σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ν. 3863/10, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν.4144/13.

ζ. Η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί το δικαίωμα να ζητά από τους συμμετέχοντες στοιχεία απαραίτητα για την τεκμηρίωση των προσφερομένων τιμών (ιδίως όταν αυτές είναι ασυνήθιστα χαμηλές για το αντικείμενο του έργου), οι δε προμηθευτές υποχρεούνται να παρέχουν τα στοιχεία αυτά και να διευκολύνουν κάθε σχετικό έλεγχο της Αναθέτουσας Αρχής.

η. Μικρότερος προσφερόμενος αριθμός εργαζομένων και λιγότερες ώρες εργασίας από τα απαιτούμενα στις Λειτουργικές Απαιτήσεις του Παραρτήματος «Γ», επιφέρει αποκλεισμό της προσφοράς[...]**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Β» ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ, ΑΝΟΙΚΤΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ 40/18 [...]** Άρθρο 3 Κρατήσεις-Έξοδα

3.1. Ο προμηθευτής υπόκειται κατά την εκάστοτε πληρωμή σε κρατήσεις 14,22032%, επί της καθαρής αξίας του υλικού, όπως αναλύονται παρακάτω:

- α. 4,00% υπέρ ΜΤΣ
- β. 0,06% υπέρ Ε.Α.Α.ΔΗΣΥ
- γ. 0,0836 % υπέρ ΧΑΡΤ
- δ. 0,01672% υπέρ ΟΓΑ/ΧΑΡΤ.
- ε. 0,06% υπέρ ΑΕΠΠ
- στ. 8,000% υπέρ ΕΚΟΕΜΣ
- ζ. 2,000% υπέρ ΒΑΜ

Σύνολο κρατήσεων: 14,22032%

3.2. Επίσης οι προμηθευτές επιβαρύνονται με κρατήσεις και εισφορές υπέρ διαφόρων Ασφαλιστικών Ταμείων κτλ.

3.3. Από τους προμηθευτές θα παρακρατηθεί Φόρος Εισοδήματος (ΦΕ) σε ποσοστό οκτώ τοις εκατό (8%), στο ποσό που προκύπτει από την

Αριθμός απόφασης: 651/2019

καθαρή αξία των παρεχόμενων υπηρεσιών αφαιρουμένων των κρατήσεων, σε εφαρμογή του άρθρου 64 του Ν.4172/2013.

3.4. Ο αναλογούν ΦΠΑ βαρύνει την Υπηρεσία.[...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Ε» [.....]7.4 Ο προμηθευτής επιβαρύνεται με κρατήσεις 14,22032 % αναλυτικά όπως παρακάτω:

7.4.1 4,00% υπέρ ΜΤΣ

7.4.2 0,06% υπέρ Ε.Α.Α.ΔΗΣΥ

7.4.3 0,0836 % υπέρ ΧΑΡΤ

7.4.4 0,01672% υπέρ ΟΓΑ/ΧΑΡΤ.

7.4.5 0,06% υπέρ ΑΕΠΠ

7.4.6. 8,000% υπέρ ΕΚΟΕΜΣ

7.4.7 2,000% υπέρ ΒΑΜ

Σύνολο κρατήσεων: 14,22032%

7.5. Επίσης οι προμηθευτές επιβαρύνονται με:

7.5.1 Μεταφορικά, ζυγιστικά, εκφορτωτικά, δασμούς και λοιπά έξοδα, μέχρι την οριστική παράδοση των συμβατικών υπηρεσιών.

7.5.2 Κρατήσεις και εισφορές υπέρ διαφόρων Ασφαλιστικών Ταμείων κτλ.

7.6 Από τους προμηθευτές θα παρακρατηθεί Φόρος Εισοδήματος (ΦΕ) σε ποσοστό οκτώ τοις εκατό (8%), στο ποσό που προκύπτει από την καθαρή αξία των παρεχόμενων υπηρεσιών αφαιρουμένων των κρατήσεων, σε εφαρμογή του άρθρου 64 του Ν.4172/2013.

7.7 Ο αναλογούν ΦΠΑ βαρύνει την Υπηρεσία [...]

ΠΡΟΣΘΗΚΗ «3» ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α»

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Δικαίωμα συμμετοχής στον επαναδιαγωνισμό, έχουν οι προμηθευτές που έχουν υπογράψει την Συμφωνία Πλαίσιο, οι οποίοι υποχρεούνται να υποβάλουν ηλεκτρονικά φάκελο με νέα κλειστή οικονομική προσφορά, εντός της προθεσμίας η οποία θα καθορίζεται στην πρόσκληση που θα τους αποσταλεί ηλεκτρονικά από το 424 ΓΣΝΕ με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάση τιμής (περίπτωση πολλών οικονομικών φορέων) ή τα καθοριζόμενα στο άρθρο 39 παράγραφος 4 του Ν. 4412/16 (περίπτωση ενός οικονομικού φορέα) η οποία επί ποινή αποκλεισμού δε δύναται να είναι μεγαλύτερη από τη μηνιαία, την

Αριθμός απόφασης: 651/2019

εξάμηνη ή και την ετήσια τιμή που περιλαμβάνεται στην οικονομική προσφορά της Συμφωνίας Πλαισίου [...].

1.3 Ο προμηθευτής δύναται να μην υποβάλει προσφορά σε έναν ή περισσότερους επαναδιαγωνισμούς για λόγους ανωτέρας βίας. Στην περίπτωση αυτή ο προμηθευτής συνυποβάλλει πλήρη και λεπτομερή στοιχεία για την τεκμηρίωση του αιτήματος του, το οποίο εξετάζεται από την Αναθέτουσα Αρχή και η οποία αποφασίζει σχετικά και ειδοποιεί μέσω ηλεκτρονικού εγγράφου τον προμηθευτή.

1.4 Σε περίπτωση που κανείς προμηθευτής δεν υποβάλλει προσφορά, το 424 ΓΣΝΕ δύναται να προμηθευτεί από τον οικονομικό φορέα με τη χαμηλότερη τιμή της Συμφωνίας Πλαισίου. Σε περίπτωση της ίδιας τελικής προσφερόμενης τιμής, θα εφαρμοσθούν τα καθοριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 90 του Ν. 4412/16 (κλήρωση)[...].

6. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

6.1 Στην Οικονομική Προσφορά αναγράφεται η τιμή και ο τρόπος πληρωμής.

6.2 Επισημαίνεται ότι, εάν η προσφερόμενη τιμή του προμηθευτή-μειοδότη υπερβεί την τιμή της Συμφωνίας Πλαισίου, τότε το 424 ΓΣΝΕ δύναται να κατακυρώσει προς αυτόν τις παρεχόμενες υπηρεσίες καθαριότητας σε τιμή ίση με αυτήν της Συμφωνίας Πλαισίου [...]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Ε

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟ

Για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων (Παιδικός σταθμός - ΟΦΘ- ΦΦΘ).

Αριθμός εντολής προμήθειας: 20/18

Αριθμός διαγωνισμού: /18

Μηνιαία καθαρή αξία υπηρεσιών : ευρώ

Μηνιαία αξία υπηρεσιών με ΦΠΑ : ευρώ

48μηνη καθαρή αξία υπηρεσιών: ευρώ

48μηνη αξία υπηρεσιών με ΦΠΑ : ευρώ [...]

ΑΡΘΡΟ 2ο

Αντικείμενο Σύμβασης - Χρονική Διάρκεια

Αριθμός απόφασης: 651/2019

2.1 Οι απαραίτητες εργασίες καθαρισμού, ο τρόπος με τον οποίο θα εκτελούνται, ο εξοπλισμός και τα υλικά που θα χρησιμοποιούνται, η συχνότητα εκτέλεσης των εργασιών και κάθε άλλη παράμετρος που αφορά στην εκτέλεση των υπηρεσιών που αναλαμβάνει ο ανάδοχος, περιγράφονται αναλυτικά στο Παράρτημα «Α» της παρούσας Συμφωνίας Πλαίσιο (λειτουργικές απαιτήσεις υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του 424 ΓΣΝΕ και των συνακόλουθων κτιρίων, παιδικός σταθμός - ΟΦΘ - ΦΦΘ).

2.2 Η χρονική διάρκεια της Συμφωνίας Πλαίσιο, ορίζεται για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) ετών ή άλλως 48 μηνών, αρχομένης από την επομένη ημέρα της υπογραφής της Συμφωνίας Πλαίσιο, χωρίς μεταβολή των όρων της παρούσας Συμφωνίας Πλαίσιο και της αμοιβής του αναδόχου. Η τιμή της παρούσας Συμφωνίας Πλαίσιο, θα παραμείνει σταθερή κατά τη διάρκεια της 48μηνιαίας ισχύος της.

2.2.1 Η αξία των παρεχόμενων υπηρεσιών καθαριότητας θα καθορίζεται μετά τον επαναδιαγωνισμό (call off) και με τη σύναψη των εκτελεστικών συμβάσεων με τους όρους της παρούσας Συμφωνίας Πλαίσιο. Δικαίωμα συμμετοχής στον επαναδιαγωνισμό, έχουν οι προμηθευτές που έχουν υπογράψει την Συμφωνία Πλαίσιο, οι οποίοι υποχρεούνται να υποβάλουν ηλεκτρονικά φάκελο με νέα κλειστή οικονομική προσφορά [η οποία επί ποινή αποκλεισμού δεν δύναται να είναι μεγαλύτερη από τη μηνιαία, την εξαμηνιαία ή και την ετήσια τιμή που περιλαμβάνεται στη Συμφωνία Πλαίσιο], εντός της προθεσμίας η οποία θα καθορίζεται στην πρόσκληση που θα τους αποσταλεί ηλεκτρονικά από το 424 ΓΣΝΕ με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάση τιμής (περίπτωση πολλών οικονομικών φορέων) ή τα καθοριζόμενα στο άρθρο 39 παράγραφος 4 του Ν. 4412/16 (περίπτωση ενός οικονομικού φορέα) η οποία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από αυτή που έχει προσφερθεί στη Συμφωνία Πλαίσιο.

2.2.2 Σε περίπτωση που κανείς προμηθευτής δεν υποβάλλει προσφορά, το 424 ΓΣΝΕ δύναται να προμηθευτεί από τον οικονομικό φορέα με τη χαμηλότερη τιμή της Συμφωνίας Πλαίσιο. Σε περίπτωση της ίδιας τελικής προσφερόμενης τιμής, θα εφαρμοσθούν τα καθοριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 90 του Ν. 4412/16 (κλήρωση)

Αριθμός απόφασης: 651/2019

2.3 Η διάρκεια ισχύος των εκτελεστικών συμβάσεων θα είναι 6 μήνες η ένα έτος [...].

ΑΡΘΡΟ 3^ο

Υποχρεώσεις Αναδόχου

3.1 Κατά την εκτέλεση της Συμφωνίας Πλαίσιο, ο ανάδοχος οφείλει να τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α' του Ν.4412/16.

3.2 Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί απαρέγκλιτα τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Ειδικότερα, υποχρεούται να καταβάλλει στους εργαζόμενους τις νόμιμες αποδοχές, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερες των προβλεπομένων από την οικεία (κλαδική) Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) ή Διαιτητική Απόφαση (Δ.Α.), να τηρεί το νόμιμο ωράριο, να παρέχει την προβλεπόμενη ασφαλιστική κάλυψη και να καλύπτει τους ισχύοντες όρους υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, όπως και κάθε άλλη υποχρέωση η οποία προκύπτει από την κείμενη νομοθεσία. Επίσης υποχρεούται να εκπληρώνει όλες του τις υποχρεώσεις απέναντι στο Δημόσιο, τους ασφαλιστικούς φορείς και κάθε τρίτο, έγκαιρα και εμπρόθεσμα [...].».

57. Επειδή κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

Αριθμός απόφασης: 651/2019

58. Επειδή, σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας που διέπει την διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

59. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C 278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C- 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C 278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

60. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, καταρχήν να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο γνωρίζοντας εκ των προτέρων το ακριβές περιεχόμενο των κριτηρίων του διαγωνισμού στα οποία καλόπιστα θα στηρίξουν την απόφασή τους εάν θα λάβουν ή όχι μέρος στη διαδικασία σύναψης της οικείας σύμβασης (βλ. την απόφαση του ΔΕΕ της 14ης Σεπτεμβρίου 2017, *Casertana Costruzioni*, C-223/16, σκέψη 34, της 14ης Ιουλίου 2016, *TNS Dimarso NV κατά Vlaams Gewest*, υποθ. C-6/15, σκέψεις 22 επ., την απόφαση του ΔΕΕ της 10ης Μαΐου 2012, *Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών*, υποθ. C-368/10, σκέψεις 55 επ., 62 επ. και 88). Περαιτέρω, δε, οι όροι της διακήρυξης πρέπει να καταρτίζονται με βάση τα ως άνω ώστε να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της

Αριθμός απόφασης: 651/2019

29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

61. Επειδή, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, *Archus and Gama*, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).

62. Επειδή, επομένως, κατά γενική αρχή του δικαίου που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, δεν επιτρέπεται η μετά τη διενέργεια (ή κατά τη διάρκεια) διαγωνισμού τροποποίηση των όρων της διακηρύξεως που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που τον διέπει και η βάσει των νέων όρων αξιολόγηση ή αποκλεισμός των προσφορών που ήδη υποβλήθηκαν (πρβλ σχετ. Ε.Α. ΣΤΕ 179/2009 σκ.5).

Αριθμός απόφασης: 651/2019

63. Επειδή η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

64. Επειδή η κακή χρήση της διακριτικής ευχέρειας αποτελεί περίπτωση παράβασης κατ' ουσία διάταξης νόμου, ωστόσο, όταν το διοικητικό όργανο, ερμηνεύοντας τις σχετικές διατάξεις, θεωρεί εσφαλμένα ότι η αρμοδιότητά του είναι δέσμια συντρέχει παράβαση νόμου λόγω εσφαλμένης ερμηνείας των διατάξεων που προβλέπουν την έκδοση της πράξης με συνέπεια τη μη χρήση της διακριτικής ευχέρειας και όχι την κακή χρήση αυτής (βλ. Επαμεινώνδα Π. Σπηλιωτόπουλο, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, τόμ. 2, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011, 13^η έκδοση, αριθμ. 513, σελ. 139).

65. Επειδή η διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής ελέγχεται μόνο στα ακραία όριά της, που καθορίζονται: α) από το λογικό, κατά την κοινή πείρα και αντίληψη, περιεχόμενο της αόριστης αξιολογικής έννοιας σε συνδυασμό με την ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της συγκεκριμένης περίπτωσης σε συνδυασμό προς τον επιδιωκόμενο από τον κανόνα αυτό σκοπό δημοσίου συμφέροντος, β) από την ισότητα κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας, δηλαδή, την ίση κρίση ομοειδών νομικών και πραγματικών καταστάσεων γ) από την αρχή της χρηστής διοίκησης και δ) από την αρχή της αναλογικότητας ή της αναλογίας, σύμφωνα με την οποία το επαχθές μέτρο που επιβάλλεται στον διοικούμενο με τη διοικητική πράξη πρέπει να είναι αναγκαίο, πρόσφορο και ανάλογο προς το εξυπηρετούμενο δημόσιο συμφέρον ή ιδιωτικό προστατευόμενο συμφέρον στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο νόμος (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., 2010, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 514).

66. Επειδή, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας, υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (βλ. συναφώς Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, ό.π., αρ. περ. 642' Β.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Καψάλη, «Η αιτιολογία ως ουσιώδης τύπος των ατομικών διοικητικών πράξεων: μια υποβαθμισμένη διαδικαστική εγγύηση», *ΕφημΔΔ* 4/2010, σελ. 568 (σελ. 571 επ.), ομοίως Μ. Στασινόπουλο, *Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων*, Αθήνα, 1982, σ. 341, ο οποίος αναφέρει ότι «ο επί της αιτιολογίας έλεγχος συνιστά γνήσιο έλεγχο της διακριτικής εξουσίας» και διευκρινίζει πως «η διεΐσδυση του ελέγχου εντός της ουσιαστικής ορθότητας της αιτιολογίας και, επομένως, του πορίσματος που προέκυψε από την άσκηση της διακριτικής εξουσίας, δεν σημαίνει έλεγχο της σκοπιμότητας αυτού, αλλά αναζήτηση της ενδεχόμενης ασυμφωνίας αυτού προς τα άκρα όρια της διακριτικής εξουσίας» σελ. 381 ο.π).

67. Επειδή η αρχή της χρηστής διοίκησης επιβάλλει στα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το αίσθημα δικαίου που επικρατεί, ώστε κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων να αποφεύγονται οι ανεπιεικείς και απλώς δογματικές ερμηνευτικές εκδοχές και να επιδιώκεται η προσαρμογή των κανόνων δικαίου προς τις επικρατούσες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και απαιτήσεις (Ε. Π. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη, 2010, σελ. 96).

68. Επειδή η αρχή της αναλογικότητας, η οποία κατοχυρώνεται συνταγματικά στο άρθρο 25 παρ. 1 Συντ., αναλύεται στις αρχές της αναγκαιότητας, καταλληλότητας και αναλογικότητας με τη στενή έννοια, και κατατάσσεται εντός των αρχών ενωσιακού δικαίου κατά την πάγια νομολογία του ΔΕΕ. Έχει, δε, την έννοια ότι ένα κράτος μέλος οφείλει κατά τη διαδικασία επιλογής των κατάλληλων προς λήψη μέτρων, να επιλέγει αυτά που προξενούν τα λιγότερα δυνατά προβλήματα στην άσκηση της διακριτικής του ευχέρειας, προκρίνοντας μεταξύ μέτρων που θεωρεί αναγκαία και πρόσφορα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού (βλ. μεταξύ άλλων ΔΕΕ απόφαση της 1-12-2011, υπόθεση C-145/10, ΔΕΚ απόφαση της 20ης Ιουνίου 2002 C-313/99, κα).

69. Επειδή, οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ως της χρηστής διοίκησης, και της αναλογικότητας, έχουν εφαρμογή κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, ήτοι της νομικής δυνατότητας της διοίκησης να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, μία απόφαση δηλαδή για το εάν, τότε και πώς της διοικητικής δράσης (Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, σ. 191).

Αριθμός απόφασης: 651/2019

70. Επειδή, ως έχει παγίως κριθεί, κάθε διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει, ακόμη και αν ελλείπει σχετική ρήτρα, να ερμηνεύεται ως επιβάλλουσα στους διαγωνιζόμενους να τηρούν, κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς τους, τις κείμενες διατάξεις, μεταξύ των οποίων προέχουσα θέση έχουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον δε η προσφορά υπολείπεται του ελαχίστου εργοδοτικού κόστους, απορρίπτεται κατά τα ως άνω και επιπροσθέτως επειδή παραβιάζονται οι αρχές προστασίας του ανόθευτου ανταγωνισμού, της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας. ΔΕφΑθ 236/213, 511/2013 και εκεί αναφερόμενη νομολογία του ΣτΕ, ΔΕφΑθ 427/2011, 512/2011). Σε κάθε περίπτωση, κατά την πάγια νομολογία (ΔΕφΑθ. 325/2015, ΔΕφΘεσ. 226/2014, ΔΕφΑθ. 289/2014, ΕΑ ΣτΕ 155/2013, 297/2009, 1255/2009) οικονομικές προσφορές που δεν περιλαμβάνουν το απαιτούμενο από το νόμο ελάχιστο εργατικό και ασφαλιστικό κόστος, νόμιμα αποκλείονται από διαγωνισμούς. Ιδία, δε, όταν στους όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι είναι απορριπτέα οικονομική προσφορά, η οποία δεν καλύπτει το ελάχιστο εργατικό κόστος για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών, όπως το κόστος τούτο προσδιορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία και την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.). (πρβλ. Ε.Α. Σ.τ.Ε. 198.187/2013, 1272, 986, /2010, 1259, 1255, 1069/2009, 1344/2008, 1090/2006).

71. Επειδή, όπως έχει παγίως κριθεί, προσφορά η οποία παραβιάζει την εργατική νομοθεσία, νόμιμα αποκλείεται από τον διαγωνισμό ως μη νόμιμη. Επίσης είναι απορριπτέα, ως προφανώς ζημιογόνος, οικονομική προσφορά που υπολείπεται του ελαχίστου εργατικού και ασφαλιστικού κόστους του προσωπικού που θα απασχοληθεί με την παροχή των υπηρεσιών, όπως το κόστος αυτό προσδιορίζεται από την ισχύουσα εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, στις οποίες ρητώς παραπέμπει και η επίμαχη διακήρυξη (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 1255/2009, 1344/2008, 1090/2006). Ομοίως δε έχει κριθεί ότι, οικονομική προσφορά που δεν περιλαμβάνει τις νόμιμες εργατικές δαπάνες και τις νόμιμες κρατήσεις και ασφαλιστικές κρατήσεις, παραβιάζουσα ρητούς όρους της διακήρυξης και της νομοθεσίας, ενώ αν αφαιρεθούν οι εργατικές δαπάνες και οι ασφαλιστικές κρατήσεις αυτές από την

Αριθμός απόφασης: 651/2019

προσφερόμενη τιμή το ποσό της προσφοράς υπολείπεται του κατώτερου νόμιμου εργατικού κόστους, θα πρέπει να απορριφθεί ως μη σύμφωνη και με τις διατάξεις της διακήρυξης, που επιβάλλουν την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και την καταβολή των νόμιμων αποδοχών στους εργαζομένους από τον ανάδοχο (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 840/2008).

72. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν την ευχέρεια να ματαιώσει προκηρυχθέντα διαγωνισμό, κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού συλλογικού οργάνου, εφόσον συντρέχει νόμιμος λόγος, η ευχέρεια όμως αυτή δεν είναι απεριόριστη, καθότι η περί ματαιώσεως του διαγωνισμού απόφαση της αναθέτουσας πρέπει να είναι ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένη, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η ματαίωση του διαγωνισμού (πρβλ. ΣΤΕ 121/2015, 543/2010, 1803/2008, ΕΑ 88/2015, 158/2011, 226/2009). Τέτοιο δε νόμιμο λόγο ματαιώσεως μπορεί κατ' αρχήν να συνιστά και ζήτημα που άπτεται της χρηματοδότησης και εν γένει οικονομικής διαχείρισης της υπό ανάθεση σύμβασης (πρβλ. ΣΤΕ 423/2013, ΕΑ 455/2009, 498/2010).

73. Επειδή η ματαίωση ενός διαγωνισμού αποτελεί εξαιρετική διαδικασία επιτρεπτή περιοριστικά για τους αναφερόμενους στη νομοθεσία λόγους, οι οποίοι αποσκοπούν στο να αποτρέψουν καταχρηστικές, από την πλευρά των αναθετουσών αρχών, ματαιώσεις διαγωνιστικών διαδικασιών ανάλογα με τον προσφέροντα της επιλογής τους στον οποίο επιθυμούν να αναθέσουν μία δημόσια σύμβαση. Σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να αγνοείται το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς ανάλωσαν χρόνο και πόρους για τη σύνταξη της προσφοράς τους, που δεν μπορούν να θεωρούνται αμελητέοι, ειδικά σε σύνθετες συμβάσεις με πολύπλοκο αντικείμενο. Μάλιστα η «ειδική αιτιολογία» της ματαιωτικής απόφασης είναι απαραίτητη προκειμένου να υποβληθεί η εκτελεστή πράξη αυτή σε αποτελεσματικό προδικαστικό έλεγχο ενώπιον της ΑΕΠΠ, τελικώς δε ενώπιον του αρμόδιου ακυρωτικού Δικαστηρίου κατά το άρθρο 372 παρ. 1 και 3 Ν. 4412/2016 (βλ. Δ. Ράικο, *Δημόσιες Συμβάσεις- Ν.4412/2106*, εκδ. 2018 σελ. 986-987, ΑΕΠΠ 280/2018).

Αριθμός απόφασης: 651/2019

74. Επειδή, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης. Σύμφωνα δε με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣΤΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣΤΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣΤΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν ανααιτιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε.

Αριθμός απόφασης: 651/2019

Σπηλιωτόπουλο, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., αριθμ. 516-518).

75. Επειδή στο ελάχιστο περιεχόμενο της συμφωνίας-πλαίσιο, που δεν αποτελεί νέο τύπο δημόσιας σύμβασης αλλά μέθοδο επιλογής αντισυμβαλλομένου, περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η διάρκεια, το αντικείμενο, οι συμβατικοί όροι των εκτελεστικών συμβάσεων καθώς και ο μηχανισμός του καθορισμού των τιμών. Περαιτέρω, οι εκτελεστικές συμβάσεις δεν δύνανται να συνεπάγονται ουσιώδεις τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας αυτής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 132 του Ν.4412/2016 (βλ. Ε.-Ε. ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ, ΗΛ. ΜΑΖΟ, Ι. ΚΙΤΣΟ, *Δημόσιες Συμβάσεις-Ν.4412/2016. Νομολογιακή Προσέγγιση και Πρακτική Εφαρμογή*, εκδ. ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 2019, σελ. 159 επόμε. και Δ. ΡΑΙΚΟ, Ε.ΒΛΑΧΟΥ, Ε.ΣΑΒΒΙΔΗ, *Δημόσιες Συμβάσεις ν. 4412/2016, Ερμηνεία κατά άρθρο*, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2018, σελ.425 επόμε. και ΕλΣυν VI Τμ. 30 και 101/2017, 392/2018).

76. Επειδή σύμφωνα με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι λόγω της αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού και ημερομισθίου με ισχύ από 1-2-2019, διαμορφώνονται υποχρεωτικά οι αποδοχές του προσωπικού της καθώς και του προσωπικού όλων των συνδιαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων. Ως εκ τούτου, επέρχεται ουσιώδης μεταβολή του εργοδοτικού κόστους σε σχέση τόσο με την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης όσο και με τις υποβληθείσες οικονομικές προσφορές η οποία διαφοροποιεί τα οικονομικά δεδομένα της υπό εξέλιξη διαγωνιστικής διαδικασίας και δοθέντος ότι, κατά την εκτέλεση των συμβάσεων οι αποδοχές των εργαζομένων θα καταβάλλονται βάσει των οριζόμενων στην ως άνω υπουργική απόφαση, έχει ανατραπεί το οικονομικό θεμέλιο της υπό εξέλιξη διαδικασίας ανάθεσης με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτη η εκτέλεση των εκτελεστικών συμβάσεων βάσει της προϋπολογισθείσας δαπάνης. Η δε οικονομική της προσφορά, ως ισχυρίζεται είναι πλέον αναντίστοιχη με το ισχύον εργατικό κόστος και δεν καθίσταται πλέον εφικτή η υλοποίηση των εκτελεστικών συμβάσεων και η αναθέτουσα αρχή όφειλε ή να αναπροσαρμόσει τον προϋπολογισμό της συμφωνίας-πλαίσιο και να καλέσει τους υποψηφίους να προσαρμόσουν κατάλληλα τις οικονομικές τους προσφορές ή να ματαιώσει τον διαγωνισμό με σκοπό τη

Αριθμός απόφασης: 651/2019

διενέργεια νέας διαδικασίας ανάθεσης στηριζόμενης στα νέα μισθολογικά δεδομένα. Εξάλλου, σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης, οι προσφορές των διαγωνιζομένων πρέπει να διαμορφώνονται με βάση το νόμιμο εργατικό κόστος και, εν προκειμένω, εφεξής έχουν καταστεί *de facto* ασυνήθιστα χαμηλές, γεγονός το οποίο δύναται να πλήξει το δημόσιο συμφέρον κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Επομένως, ή θα πρέπει το οικονομικό αντικείμενο του διαγωνισμού να αναπροσαρμοστεί μαζί με τις οικονομικές προσφορές ή να ματαιωθεί η επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία και ερμηνεύοντας τις διατάξεις του άρθρου 106 του Ν.4412/2016, υποστηρίζει ότι επιβάλλεται η ματαίωση αυτής.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της επικαλείται τους όρους της Διακήρυξης σχετικά με την πρόβλεψη ότι εάν οι κρατήσεις τροποποιηθούν κατά την ενεργοποίηση - υπογραφή των εκτελεστικών συμβάσεων, ο ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει νέα οικονομική προσφορά με τα νέα οικονομικά δεδομένα, ότι η οικονομική προσφορά επί ποινή αποκλεισμού δεν δύναται να είναι μεγαλύτερη από τη μηνιαία, την εξάμηνη ή και την ετήσια τιμή που περιλαμβάνεται στη συναφθείσα Συμφωνία Πλαίσιο, ότι η τιμή της τελευταίας θα παραμείνει σταθερή κατά τη διάρκεια της 48μηνιαίας ισχύος της καθώς και ότι δεν προβλέπεται στη Διακήρυξη δυνατότητα αναπροσαρμογής της αξίας της σύμβασης για τους λόγους στους οποίους αναφέρεται η προσφεύγουσα.

Εξάλλου, στο υπόμνημά της, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή επιβεβαιώνει ότι η τιμή των εκτελεστικών συμβάσεων δεν μπορεί, επί ποινή αποκλεισμού, να είναι μεγαλύτερη από την τιμή της συμφωνίας-πλαίσιο, ότι η τιμή της συμφωνίας πλαίσιο παραμένει σταθερή καθ' όλη τη διάρκεια της 48μηνιαίας ισχύος της, και επομένως δεν είναι δεκτική αναπροσαρμογής και ότι σύμφωνα με τη διακήρυξη του διαγωνισμού, δεν υπάρχει πρόβλεψη αναπροσαρμογής της αξίας της σύμβασης, λόγω της ουσιώδους αύξησης του εργατικού κόστους κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού.

77. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης ορίζεται ότι, οι πίνακες της οικονομικής προσφοράς και ανάλυσης προσφοράς, συμπληρώνονται σύμφωνα με την κείμενη εργατικά νομοθεσία και ότι στον υποφάκελο της οικονομικής προσφοράς, να περιλαμβάνεται η συλλογική

Αριθμός απόφασης: 651/2019

σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, εφόσον αυτή έχει συναφθεί και τελεί σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ν. 3863/10, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν.4144/13 (ΠΡΟΣΘΗΚΗ «2» ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α» και ίδια υπό στ'), ότι κατά τη διαδικασία των εκτελεστικών συμβάσεων, απαιτείται η υποβολή νέας κλειστής οικονομικής προσφοράς από τους συμβαλλόμενους στη Συμφωνία Πλαίσιο προμηθευτές η οποία επί ποινή αποκλεισμού δε δύναται να είναι μεγαλύτερη από τη μηνιαία, την εξαμήνη ή και την ετήσια τιμή που περιλαμβάνεται στη συναφθείσα Συμφωνία Πλαίσιο (άρθρο 5.9, Προσθήκη 3 στο Παράρτημα Α, 2.2.1 Υποδείγματος Συμφωνίας-πλαίσιο), ότι κατά την εκτέλεση της συμφωνίας πλαίσιο, ο ανάδοχος οφείλει να τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου (άρθρο 16, άρθρο 3 Υποδείγματος Συμφωνίας-πλαίσιο), ότι η χρονική διάρκεια της Συμφωνίας Πλαίσιο, ορίζεται για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) ετών ή άλλως 48 μηνών, αρχομένης από την επομένη ημέρα της υπογραφής της Συμφωνίας Πλαίσιο, χωρίς μεταβολή των όρων της παρούσας Συμφωνίας Πλαίσιο και της αμοιβής του αναδόχου και ότι η τιμή της παρούσας Συμφωνίας Πλαίσιο, θα παραμείνει σταθερή κατά τη διάρκεια της 48μηνιαίας ισχύος της (2.2. Υποδείγματος Συμφωνίας-Πλαίσιο) και, τέλος, ότι ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί απαρέγκλιτα τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Ειδικότερα, υποχρεούται να καταβάλλει στους εργαζόμενους τις νόμιμες αποδοχές, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερες των προβλεπόμενων από την οικεία (κλαδική) Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) ή Διαιτητική Απόφαση (Δ.Α.), να τηρεί το νόμιμο ωράριο, να παρέχει την προβλεπόμενη ασφαλιστική κάλυψη και να καλύπτει τους ισχύοντες όρους υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, όπως και κάθε άλλη υποχρέωση η οποία προκύπτει από την κείμενη νομοθεσία. Επίσης υποχρεούται να εκπληρώνει όλες του τις υποχρεώσεις απέναντι στο Δημόσιο, τους ασφαλιστικούς φορείς και κάθε τρίτο, έγκαιρα και εμπρόθεσμα (3.2. Υποδείγματος Συμφωνίας-Πλαίσιο).

Αριθμός απόφασης: 651/2019

78. Επειδή, περαιτέρω, όπως έχει κριθεί με την ανεπιφύλακτη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης, οι διαγωνιζόμενοι αποδέχονται πλήρως τη νομιμότητα των όρων της διακήρυξης, με βάση τους οποίους διενεργείται ο διαγωνισμός και διαμορφώνονται οι υποβαλλόμενες προσφορές. Ως εκ τούτου, και για λόγους ασφάλειας του δικαίου, δεν είναι επιτρεπτή η εκ μέρους τους παρεμπόδιση, εκ των υστέρων, αμφισβήτηση του κύρους των όρων της διακήρυξης, την οποία δεν έχουν προσβάλει ευθέως εντός της προθεσμίας για την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως, με την ευκαιρία της προσβολής των μεταγενέστερων πράξεων της διαγωνιστικής διαδικασίας, ανεξαρτήτως εάν οι όροι αυτοί, σύμφωνα με τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς, αντίκεινται σε υπερκείμενους κανόνες δικαίου, όπως σε κανόνες του Συντάγματος ή του κοινοτικού δικαίου ή αντιβαίνουν σε αναγκαστικού δικαίου διατάξεις της κοινής νομοθεσίας. Τούτο δε, δηλαδή η αδυναμία παρεμπόδισης αμφισβήτησης της νομιμότητας όρων της διακήρυξης, η οποία δεν έχει προσβληθεί ευθέως, ισχύει, κατά λογική ακολουθία, και στο μεταγενέστερο στάδιο της εκτέλεσης της συναφθείσης με τον ανάδοχο σύμβασης, οπότε οι όροι της διακήρυξης έχουν πλέον καταστεί όροι της σύμβασης διότι, πέραν των ανωτέρω, η αντίθετη άποψη θα είχε και ως συνέπεια την, κατά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, ανεπίτρεπτη, εκ των υστέρων, ανατροπή των όρων με βάση τους οποίους αναπτύχθηκε ο ανταγωνισμός, διαμορφώθηκαν οι προσφορές των διαγωνιζομένων και ανακηρύχθηκε ο ανάδοχος (ΣΤΕ 1667/2011 Ολ., 2137/2012, 582, 1293, 3088/2013, 1078/2014).

79. Επειδή, για λόγους ασφάλειας δικαίου, εφαρμοστέο καθεστώς στις εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες είναι το νομικό καθεστώς του χρόνου δημοσιεύσεως της διακηρύξεως, η οποία δεσμεύει και την ίδια την αναθέτουσα αρχή, και το οποίο καθορίζει τη νομιμότητα αυτής (ΕΑ ΣΤΕ 800/2008 και Ε.-Ε. ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ, ΗΛ. ΜΑΖΟ, Ι. ΚΙΤΣΟ, *Δημόσιες Συμβάσεις-Ν.4412/2016. Νομολογική Προσέγγιση και Πρακτική Εφαρμογή*, εκδ. ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 2019, σελ.38 επόμε.). Επομένως, δοθέντος ότι η επίμαχη Διακήρυξη δημοσιεύθηκε σε χρόνο προγενέστερο της ως άνω υπουργικής απόφασης, η αναθέτουσα αρχή δεν θα εδύνατο να απορρίψει τις οικονομικές προσφορές των διαγωνιζομένων ως ασυνήθιστα χαμηλές,

Αριθμός απόφασης: 651/2019

μολονότι η κρίση της αυτή έλαβε χώρα σε χρόνο κατά τον οποίο είχε επέλθει η αναπροσαρμογή του κατώτατου εργατικού κόστους.

80. Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, στο παρόν στάδιο της αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και της ανάδειξης προσωρινών αναδόχων δεν είναι δυνατή η εκ των υστέρων τροποποίηση των όρων της Διακήρυξης χωρίς νέα διαγωνιστική διαδικασία ούτε η τροποποίηση των εκτελεστικών συμβάσεων κατά τις διατάξεις του άρθρου 132 του Ν.4412/2016, παρ. 1, περ. γ δοθέντος ότι δεν έχει έτι μεσολαβήσει η υπογραφή της σύμβασης και δη σε χρόνο προγενέστερο της έναρξης ισχύος της αύξησης των κατώτατων αμοιβών (βλ. Γνωμ. ΝΣΚ 106/2019).

81. Επειδή η ως άνω υπουργική απόφαση που ισχύει από 1.2.2019, είχε ως αποτέλεσμα την ουσιώδη μεταβολή του οικονομικού θεμελίου της προς ανάθεση σύμβασης, δοθέντος ότι το ημερομίσθιο -βάσει του οποίου υπολογίζεται το μηνιαίο κόστος κατ' άτομο και, κατ' επέκταση, το εργατικό κόστος των οικονομικών προσφορών της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας έχει αυξηθεί από 22,83 και 26,18 ευρώ σε 29,04 ευρώ (ΕΛΣυν, Ζ΄Κλιμ. Πράξη 217/2019).

82. Επειδή η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 106 του Ν.4412/2016 δύναται να ματαιώσει τη διαγωνιστική διαδικασία αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης. Εν προκειμένω, η μεταγενέστερη της έναρξης της διαγωνιστικής διαδικασίας αναπροσαρμογής των κατώτατων αμοιβών συνιστά απρόβλεπτο περιστατικό που δεν θα μπορούσε να αποτραπεί ούτε με μέτρα άκρας επιμέλειας και σύνεσης της αναθέτουσας αρχής και τα οποία καθιστούν αδύνατη την ομαλή εκτέλεση της σύμβασης ήδη κατά το στάδιο ανάθεσης και πριν την υπογραφή της σύμβασης, δεδομένου ότι η σύναψη της σύμβασης δεν θα μπορούσε να οδηγήσει στο προκηρυχθέν αποτέλεσμα. Επομένως, κατά κακή ενάσκηση της διακριτικής της ευχέρειας και χωρίς ουδόλως να προβάλλει νόμιμη αιτιολογία η αναθέτουσα αρχή προχώρησε στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και την ανάδειξη προσωρινών αναδόχων διότι δεν νοείται υπογραφή σύμβασης, η οποία κατά περιεχόμενο δεν μπορεί να υλοποιηθεί από τον ανάδοχο, όταν είναι γνωστό, ήδη κατά τη σύναψή της, ότι συντρέχουν γεγονότα -όπως, εν προκειμένω η σημαντική αύξηση του νόμιμου κατώτατου ημερομισθίου-, τα οποία καθιστούν ανέφικτη

Αριθμός απόφασης: 651/2019

την εκτέλεσή της (πρβλ. Ελ,Συν. Τμ. Μειζ. Επτ. Συνθ. 1630/2018 και ΑΕΠΠ 637_638/2019). Συνακόλουθα, η προσβαλλόμενη πρέπει να ακυρωθεί ως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα.

83.Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

84. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

85. Επειδή, περαιτέρω, οι παρεμβάσεις της πρώτης, της δεύτερης και της τρίτης παρεμβαίνουσας πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτες.

86. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 Ν.4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Απορρίπτει τις παρεμβάσεις της πρώτης, της δεύτερης και της τρίτης παρεμβαίνουσας.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. Φ.600163/29/412535/Σ.711/06.04.2019 απόφαση της αναθέτουσας αρχής, κατά τα προβλεπόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του παραβόλου ύψους δέκα χιλιάδων τετρακοσίων είκοσι ευρώ (10.420 €).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 28 Μαΐου 2019 και εκδόθηκε στις 18 Ιουνίου 2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Χ. ΚΑΝΑΒΑ

Ο Γραμματέας
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΑΚΑΤΣΙΔΑΣ